

Razgled po svetu.

AVSTRO-OGESKO.

Dunaj. — Kakor se poroča iz Prage, bodo deželne blagajne Češke avgusta meseca izčrpane. S tem je postal finančni položaj ne- vzdržljiv in opravila se ne more- jo v bodoče reševati kot doslej. (Vse to zaradi obstrukcije Nem- cev, ki traja že nad dve leti.)

Češki višji deželni maršal, princ Ferdinand Lobkowitz, je z ozirom na sedanje razmere, za- grozil da odstopi in je odpotoval v Išč, da se o razmerah dogovori s v Išču čez poletje bivajočim ce- sarjem Fran Josipom.

Istotako se je od tukaj več mi- nistrov odpeljalo v letovišče Išč, da s cesarjem govorijo o kritič- nem položaju, v katerem se Češka nahaja, in da odobri ministrski sklep, kateri bi na Češkem uvedel nekako novo dolo. Sklepi ležijo pri cesarju že od junija meseca, toda še niso potrjeni, ker segajo vladne predloge globoko v av- strijsko ustavo.

V dobro poučenih krogih vlada naziranje, da je nameščenje ce- sarske komisije neobhodno po- trebna, ako se hoče izogniti sploš- nemu polomu.

Nemčija.

Berlin. — Iz Weissenburga se zopet poroča o novem atentatu. Napadeni vojak, je s skrajno si- lo ušel smrti.

Dogodek se je vršil v temni no- či pred skladiščem za smodnik. Vojak je bil od neznanec napad- en in vzlje silni obrani vržen v mimo tekočo vodo Lauter. Njego- vi klici na pomoč, so na lice mesta privedli pasante, ki so utapljači priskočili na pomoč in ga poteg- nili na kopro.

Napadaleci so pobegnili.

Švica.

Curih. — Vstrajne deževne plo- he, so povzročile ogroženo situa- cijo in prebivalcem prizadele o- grozno škodo.

Že sedaj dohajajo od raznih krajev poročila o povodnji. Ker v visoko ležečih krajih silno sne- ži, tedaj se je bati velikih pre- plovljv kedar se prične sneg tajiti. Dela se z vsem naporom za o- brambo, toda grozne nadloge se ni izogniti, posebno če se sedajno vreme še nekaj časa vzdrži. Pro- met je v mnogih krajih popolno- ma prekinjen.

Balkan.

Sofija. — Kralj Ferdinand je v svoji palači zbral zastopnike dr- žav, katerim je sledeče govoril:

“Jaz se podvizam, Evropi po- dati moj protest proti nesramnem početju turške armade, katera ni zadovoljna s tem, ko je kršila Londonsko pogodbo, temveč se- daj vdira v staro ozemlje moje kraljevine v smeri proti Tivorno, Sijmenliji in Jamboli ter doprina- ša najgroznejše izgrede, požiga vasi, mori prebivalce in razširja grozo in strah po vsej Traciji.

Jaz nemorem verovati, da bi velevlasti sedaj podpisale diplo- matično pismo, po katerim se ho- di, in da bi brezbrizno pripustile, kar se danes dogaja ter se pasivno obnašale proti njim prizadetim sramotanju in zločinom, katerih žrtev smo mi. Očigled sil, v ka- teri se nahaja Bolgarija, pridem kot zastopnik iste pred reprezen- tante civilizacije, da po njih po- sredovanju Evropo prosim, da stori konec trpljenju naroda, ka- teri beži pred povratkom svojega starega tlačitelja.”

Bukarešt. — Mogoče da bo v Nišu že v prihodnjih urah skle- njeno premirje vojne med dr- žavami Balkana. Posredovalci Sr- bije, Grške in Črne gore so iz Bel- grada že tje odpotovali. Tam se jim pridružijo grški ministrski predsednik Venizelos in bolgarski pooblaščenec.

Sofija. — Grške trupe so vpe- pelile mesto Bavsko v Makedoni- ji, kjer se nahaja veliki ameriški misijon.

Kitajsko.

Shanghai, 26. julija. — Boj med uporniki in vladnimi trupa- mi, se je včeraj zvečer ob 9. uri zopet pričel in je trajal vso noč. Ob zori so se južni uporniki na- zaj pomaknili. Njihov napad je bil brezuspešen. Izguba južnih znaša baje 1200 mož.

Velikbritanija.

London. — Lady Sybil, hčer vojvoda Antrim, gospa Pethick Lawrence in gospodična Evelyn Shark, so bile za 14 dni v zapor vtačene, ker so nameravale a- gitatorične govore držati v hod- nikih poslanske zbornice.

Mehika.

Mexiko. — Grozna medsebojna vojna ima za posledico, da na ti- soče njiv letos ni obdelanih, radi česar ljudstvo lakoto preti. Veli- ko tisočev ljudi je brez dela in brez sredstev, in pri vsem tem je že sedaj občutna draginja.

El Paso. — U. S. Wolf, ameri- ški rudarski inženir, kateri v tem mestu stanuje, je bil 16. julija od mehikanskih banditov v “Cres- ton-Colorado Mine Camp”, v za- padni Sonori, umorjen.

Gospa Wolf je dobila pismo, v katerim neki mehikanski rudar vest potrjuje in pravi, da je bil Wolf 17. julija pokopan.

Newport, R. I. — Rearadmiral F. E. Beatty, poveljnik 4. atlanti- čne flote, ki je 21. m. m. iz Ve- ra Cruz, Mehika, s praporčično la- djo “Minnesota” sem dospel, do- bil povelje, naj pride v Washing- ton. Predsednik hoče pojasniti o položaju v Mehiki.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Na več vprašanj, glede krstov odgovarjamo sledeče:

Vsak duhoven v Ameriki je za- vezan sub suspensione, (to se pravi, proti začasni odstavi od slu- že) otroka krstiti, naj si je oče še tak hrač, ali popolnoma brez- verec. Slovenski narod temu kaj lahko odpornosti: potrebuje edino le pritožbo na dotičnega škofa pod katerim se nahaja in na apo- stolskega delegata. Affidavit (za- prisežena izpoved, kako se je go- dilo) o faktu je seveda potreben. Vprašanci iz Minnesote se naj o- brnejo na škofa v Duluth: Rt. Rev. James McGrick, 221 W. 4. St. — Naslov delegata: Most Rev. John Bonzono, 1811 Baltimore St. Washington, D. C.

Izjavljamo, da nam je došlo zadnje dni zopet cel kup dopisov sicer dobrih in stvarnih, a vsi na- enkrat v list nemorejo. Potrplje- nja prosimo, pride vse na vrsto.

Listnica upravnistva.

Sodrug J. Judnich, iz New Du- luth, Minn. nam naznanja, da o- bišče prihodnji teden rojake v E- ly, Minn. Opravičen je pobirati naročnino za Glas Svobode in ga cndotnim rojakom priporočamo.

Upr. Glas Svobode.

Grozen požar.

V Binghamton, N. Y. je dne 22. julija, kakor smo že zadnji te- den poročali, pogorela štirinad- stropna tovarna Binghamton Clo- thing Company. Nad petdeset o- seb je zgubilo življenje in ravno toliko je smrtno ranjenih.

Kolikor se je dognalo, pravijo, da se je nesreča pripetila vsled te- ga, ko se je požarno znamenje to- mačilo, da se vžigajo gasilne vaje. Dokazalo se je pa tudi, da so bile požarne lestve premajhne zaradi česar je mnogo nesrečnikov po- skakalo skozi okna in se tako u- smrtili.

IŠČEM svojega prijatelja Josip Fajka, doma iz Kostrevnice pri Litiiji. Pred pol drugim letom se je nahajal v Moon Run, Pa. nato pa odšel v Rock Springs, Wyo. Za njegov naslov bi rad zvedel Joe Lovše, Box 344, Herminie, Pa.

Razne novice.

Velik punt v Sing-Sing jetnišnici.

New York, 24. julija. — Danes so bili nastavljeni posebni čuva- ji, da zadušijo vsak upor.

Nekoliko stotin od 15,000 jetni- kov v Sing-Sing se je včeraj upr- lo. Že pri zajtrku so se pokazali znaki nezadovoljstva. Pritožili so se zaradi hrane, v paznike so zmetali jajca, kruh in drugo hra- no ter protestirali proti tem, da bi jih zapirali v posamezne celice. Konečno so šli, toda po opoldan- skem obedu, so se odločno proti- vili, da bi šli v svoje celice.

Ko so jih oboroženi stražniki s silo hoteli odpeljati, so bežali k skladišču premoga, ter s tem ob- metovali zasledujoče stražnike ter končno tudi jetnišnico zažgali. — (Kako in kaj, je še dolgo doka- zilo; toda vprašamo: kako to! Modernost države, je lepa stvar, a za kazni notoričnim zločincem, da bi se jim dala razpoložnosti v verskem oziru, tega pa menda ja ne!)

(Naj navedemo slučaj: Neki jetnik se je v Ljubljani pritožil, češ, da je premalo fiziola v ješpre- nju. Kaj, je odgovoril dež. sodni predsednik Kočevar? ter vprašal: “ste šteli, da ni bilo manj kot devet fiziolov? — ako ne, potem je bila prava hrana za kaznjence.”)

(Glas Svobode bo priobčil raz- pravo, katera bode vsaj deloma, v človeškem življenju, pojasnila človeško stališče sploh, vprašanje med človeškimi razredi; svobodo- miselnostjo in socializmom, kot naravno pravo, napram “višjih slojev”; in svobodno mišljenje napram vesolnemu jarmu, kateri tlačni nas, nižji razred.)

Štirji mrtvi, sedem smrtno ra- njenih.

Iron Mountain, Mich., 27. juli- ja. — “Copper County Limited” vlak, Chicago, Milwaukee, St. Paul železnice, je skočil iz tira, pri kateri nezgodi so bile štiri o- sebe usmrčene in sedem smrtno ranjenih.

Nesreča se je pripetila — brz- kone — vsled tega, ko se je neko drevo preko proge prevrnilo. (A- ko bi bile železnice zavarovane, kakor so v vsih civiliziranih de- želah, potem bi ne bilo toliko ta- kih groznih nesreč. Rekord ima “svobodna” Amerika, kjer se za- more vsakogar poljubno ubiti — samo kolovodjev ne!)

Minska konferenca.

Washington. — Dne 2. septem- bra se snidejo h konferenci v Pittsburgu lastniki rudnikov, in- ženirji in zdravniki, da se posve- tujejo, kako bi se zmanjšalo šte- vilo minskih katastrof in nesreč.

V letu 1911 je bilo v rudnikih in kamnolomih Zdr. držav 3603 oseb ubitih; 63,301 je bilo po- škodovanih in velik del teh za vedno pohabljenih. Odstotek m- rtvih rudarjev v onem letu je zna- šal 3.58 na tisoč. Pred 5. leti je Zvez. vlada oziroma Zvezni urad za rudarstvo ukrenil za zboljšanje razmer, toda preostaja še veliko za izvesti na tem polju.

V kakšnih sto rudnikih so se ustanovili takozvani rešilni od- delki, toda rešilni načini se mora- jo dopolniti ako se hoče doseči popolnen namen kajti prva pomoč pri nesrečah sedaj ne zadostuje. Nameravajo reformo uvesti na e- notni rešilni način pod zvedeni- škim vodstvom.

Miroljubni cesar.

Washington. — General A. L. Mills, U. S. A. načelnik miličnega oddelka v vojnem uradu je pro- testiral proti Andrew Carnegie, ker je leta nemškega cesarja pro- slavljal kot mirovnega apostela. General pravi, da nemški cesar vzdržuje mir samo z vednim oja- čenjem svoje vojne.

RUDARSKI ŠTRAJK V CALU- METU, MICH.

Zaradi neznosnih razmer je 23. julija v calumetskih bakrenih rudnikih 10,000 rudarjev zastav- kalo, a do danes je število stav- karjev prekorajlo na 15,000.

Tozadevni izvirni dopis smo za to štev. prepoznali, torej ga priobčimo v prihodnji izdaji Gl. Svobode. Tu podamo pred zaklju- čkom lista poslednjo brzjavno poročilo:

Calumet, 27. julija. V pondel- jek pride do izbruha med stavku- jočimi rudarji in rudarskimi družbami.

Na željo poveljnikov milice in sherifov, bodo piščale v vseh mi- nuli piskale in vabile one ki hoče- jo delati v rudnike.

To je bilo sklenjeno na konfe- renci, ki se je vršila med vojaško avtoriteto in zastopniki posestni- kov rudnikov potem, ko se je pri- pomnilo, da milica ne more ostati na licu mesta, dokler bodo rudar- ji izstradani.

Medtem, ko se je vršilo to po- svetovanje, so prišli stavkarji s svojimi ženami in otroki v Lan- rium k grmadnem zborovanju, kjer so delavski voditelji imeli ognjevitve govore. To zborovanje je bilo baje največje te vrste v zgodovini rudkopnega distrikta. Protestna resolucija proti zahtevi milice je bila sprejeta in gover- nerju poslana.

Podpredsednik Mahony, od W. Federation of Miners je protest nesel v Lansing.

G. E. Miller, od W. Fed. of Mi- ners je imel glavni govor ter za- hteval industrijsko pravi- vičnost.

Rekel je da, če se rudarji 10 dni branijo delati, tedaj so rudkopne družbe prisiljene se pevajati.

“Mi se bojujemo za boljša bi- vališča in boljše hrano, in ako mo- rajajo radi tega trpeti dividende delničarjev, potem se naj divi- dende odpravijo. Eno je najvaž- nejše za nas. Vsaki možki in žen- ske, morajo z vsako kapljo krvi biti za ta boj. Governor iz Michi- gana bo v poznejši zgodovini z bivšim coloradskim governorjem Peabody, postavljen na isto me- sto. Namesto da bi ugodil prošnji delavnega ljudstva, se obrača po družbah in izpolnjuje njih želje.

“Ako bi on moral samo en dan v rovu delati, potem bi pač dru- gače mislil.

“Že tedne priobčuje časopisje razkritja Mulhalla o načinu pora- ziti stavke po tovarnarski zvezi, in vzlie temu pošle governor Fer- ris vso oboroženo državno moč v kraje štrajka, in potem nas ob- vešča naj naše difference poravna- mo. Mi bomo to storili, ko hitro se bodo družbe rudnikov z nami pogajati hotle.”

To so bila izvajanja soedr. Mil- lerja, ki so bila navdušeno spre- jeta.

Družbe priznavajo, da bo te- zavno, celo najudanejšje delavce k temu pripraviti, da bi zopet pri- čeli delati. Toda imajo nado, da bodo dobili dosti ljudi za vse pumpe. Nameravali so posamezne pumpe postaviti v delo, toda mi- lični častniki so bili mnenja, da bi bilo to nevarno, ker bi potem štrajkarji svojo silo na to osre- dotočili.

Lomilee štrajkov J. A. Wadell iz New Yorka, kateri je najuma- zanejša dela opravljal za Gug- genheime ob času stavke rudarjev v Bingham Canyon, Utah, je pri- šel iz New Yorka s 50 lopovi, ka- teri bodo opravljali po Special Deputys. On, Wadell, trdi, da v dveh dneh lahko 5000 skabov iz New Yorka pripele. Njegova mo- rilna banda je znana po vsej de- želi.

Milični vojaki so dobili 11,000 kolobarjev ostrih nabojev.

Vojaki v kolonah marčajo po raznih cestah Calumeta in se po- tem zbirajo na glavni cesti ce- lotni bataljon. Vojaki kažejo svo- jo moč ljudstvu, a istočasno mar-

NAŠIM CENJENIM NAROČNIKOM IN SPLOH ČITATELJEM “GLAS SVOBODE”!

V 27. šte. “Glas Svobode” smo pisali, da bomo pričeli z me- secom avgustom priobčevati roman iz francoske revolucije

“VITEZ IZ RDEČE HIŠE”.

kateriga je spisal Alexander Dumas, star.

Kdo med olikanem svetom ne pozna tega veleuma na literarnem polju! Ako samo omenimo njegovo delo “Trije Mušketirje” in “Dvajset let pozneje”, tedaj moramo že vzkliskati: “Klobuk doli!” “Vitez iz rdeče hiše”, je prepleten z ljubezensko dramo, med nekim častnikom Maurice in Genevieve. Šlo se je za osvoboditev kraljice iz zaporov, odtod ime “Vitez iz rdeče hiše”, ki je igral skoz in skoz, glavno vlogo, vedel za vse zapletaje, privolil da igrata Genevieve žena Dixmerja, ljubezen z častnikom Mauriceom, občanom in ki je bil njih nasprotnik, samo zato, da ga porabijo v svoje namene, da osvobodijo kraljico; drama pa se je pozneje razvila v pravo in naj- presrečnejšo ljubezen tudi od Genevieve strani.

Roman vsebuje med drugim tudi obglavljenje kralja Ludevika XVI. dne 21. januarja 1793 in kraljice Marije Antoinette. Sicer je ta velezanimiva povest povzeta večinoma iz zgodovine. Roman

“VITEZ IZ RDEČE HIŠE”

je v tem oziru bolj mikaven, kot katerikoli kar smo jih mi še priob- čili. Kakor rečeno, smo ga nameravali priobčevati že s to izdajo, toda glede na to, ko se čimdalje množi število naših dopisovalcev, kakor tudi se vedno bolj grmadi gradivo za članke, nam romana “Od pluga do krone”, katerega sedaj priobčujemo ni bilo v določe- nem času mogoče završiti. Nam torej druga ne preostaja, kot da začnemo s priobčevanjem romana “Vitez iz rdeče hiše”, s prvo iz- dajo v mesecu septembru.

Pri tej priliki moramo z zadoščenjem pripoznati, da nismo pri- čakovali, da se bodo čitatelji “Glas Svobode” našemu pozivu od- zvali v tolikem številu, kot so se. To nam dokazuje, da ne pišemo zaman in da se naši rojaki probujajo, zavedajo in napredujejo!

Rojaki, bodite uverjeni, da rešitev delavstva iz duševnih in materialnih spon, leži edino v predalih resnicoljubnih častnikov, kateri širijo svobodno mišljenje in pa socializem. Edino ta dva faktorja sta poklicana za vesoljni preporod vsega družabnega živ- ljenja!

Naše geslo mora biti in je: Boj do skrajnosti proti gmotnem izkoriščanju in proti poneumnevanju; kar prakticirajo prvo kapita- lizem, drugo pa cerkvena hierarhija. In naj si to bode katere vere si hoče, v duševnem zaslužjevanju so si vse jednake, a roko v roki pa delujejo s kapitalizmom, in to temveč, ko imajo skupno en na- men in en cilj.

Da dosežemo naš prezvišeni smoter, moramo posnemati naše nasprotnike, to je, da tudi skupno delamo za odpor proti nakanam naših sovražnikov.

Kako se more to izvrševati? Enostavno s tem, da se naše ča- sapisje karnajbolj razširja, pridobi novih naročnikov, kateri nas z naročnino podpirajo v toliki meri, da se nam ni potreba bojevati tu- di istočasno za obstoj. Razdvojeno delo, razdvojena duševna sila nemore isto izvrševati, še manj pa doseči, kot doseže delo, katero se izvršuje brez postranskih skrbi.

Toraj rojaki, ako vam je za prosveto in rešitev iz gmotnega in duševnega suženjstva, tedaj si naročite “Glas Svobode”, ki stane na leto samo \$2.00 na polleta pa \$1.00.

Konečno še par besed našim cenjenim gg. zastopnikom. Hvala vam za požrtvovalnost, ko ste se potrudili pri pobiranju zaostale naročnine, kakor tudi za pridobitev novih naročnikov; posebno hvala pa izrekamo tistim našim naročnikom, ko so se odzvali naši prošnji in pobrali naročnino v tistih krajih, kjer nimamo zastopni- kov, in še celo, brez da bi si bili odračunali kako provizijo.

Torej še enkrat: Hvala!

“GLAS SVOBODE”,
3622 W. 26th St., Chicago, Ill.

ča na tisoče rudarjev pod zvoki godbenega zbora, sestoječ iz ru- darjev.

Vsi časniki poročajo, da so štrajkarji povsem mirni.

POZOR ROJAKI!

Iz dobro poučene strani se nam poroča, da bode imela kranjska duhovščina v Ameriki “konvencio- jo”, — nikar se smejeti —, kako rešiti slovenski narod v Ameriki. In ta konvencija se bo vršila pod zavetništvom — čujte in strmite!! — urednika Jolietske plenice Jan- nez Kranjca in pa kompareta nju- jorške češčene Mice patra Za- krajske! To sta ptica, ki bodeta rešila zagonetno vprašanje o ne- umrjčnosti majnikovih kebrov!

Prvi naj bi rajši preiskaval, če je li res potomec afinj, drugi naj pa šteje stenice in ščurke v av- strijskem naselniškem zavetišču v New Yorku, ako se sploh sme tja prikazati.

Kadar bodo taki ljudje rešavali naš narod, no, potem bo kmali ko- nee sveta!

Listu v podporo.

J. Matičič 25c, F. Podobnikar 25c, Neimenovan \$1.00, J. Kozlev- čar 25c, J. Govekar 25c, J. Klun 25c, Fr. Jerkic 50c, F. Zabuko- vec 40c.

Za osemurni delavnik v državi Oregon je glasovalo 65,508 in pro- ti 48,078 ljudi. Pod to postavo pridejo tudi vsi državni vslužben- ci.

NAROČNIKI.

katerim je potekla naročnina pro- simo, da isto zopet ponovijo. 1. ju- lija smo vsem, ki jim je do takrat naročnina potekla, razen v nasel- binah živčim, kjer imamo stalne zastopnike, poslali opomine in se- daj 1. avg. zopet. Veliko se jih je pozivu odzvalo, ostale in one, ki so opomine ta teden prejeli, pa prosimo da se pozivu takoj odzo- vijo drugače jim v teku 10 dni pošiljanje lista vstavimo.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

Za \$ 10.30	50 kron
Za \$ 20.45	100 kron
Za \$ 40.90	200 kron
Za \$ 81.80	400 kron
Za \$ 102.25	500 kron
Za \$ 204.00	1000 kron
Za \$ 407.00	2000 kron
Za \$ 1017.00	5000 kron

Postarina je vsjeta pri teh svotah. Doma s nakazane svote popolnoma iz- plačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. pošto hranilni urad v 11. do 12. dne. Denarje nam pošliti je najprilicne- je do \$50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.,
82 Cortland St., New York
104 St. Clair ave., N. E., Cleveland, O.

OD PLUGA DO KRONE

ZGODOVINSKI ROMAN. SPISAL JAKOB BEDENEK.

DRUGI DEL.

XVIII.

(Nadaljevanje.)

V tej zavesti je odrinil tudi cesarski general konjice grof Wurmser proti Moguncu in Mannheimu, kjer je reka Ren ločila cesarsko in francosko vojsko. Na videz vse poletje ni bilo kaj prida videti zanimivih priprav ne v našem in ne v francoskem taboru; kdor bi pa šel tisto poletje v cesarski tabor, začudil bi se bil, kako skrbno se je zlasti avstrijsko topništvo pripravljalo za bodoči boj. Topništveni častniki so bili že davno jedini v tem, da je treba vsekakor osvojiti mannheimsko trdnjavo, ako si hoče cesarska vojska obdržati one kraje. — Toda kako? Topovi in možnarji, kar so jih imeli s seboj, bili so tako preprosti, da jih je bilo uspešno rabiti le na najkrajše daljave. Svet okolo trdnjave je bil cesarskemu topništvu jako ugoden, to je spoznal major Vega takoj prvi dan, ko so došli tja. V duhu si je tudi že poiskal mesta, kjer razpostavi velike obležne možnarje, iz katerih bode pošiljal bombe v trdnjavo. Ko pa začne računati razdaljo tistih krajev, zlasti Rabenstein, ki se mu je zdel posebno ugoden za možnarje, in daljino, do katere možnarji neso, takoj spozna, da z dosedanjimi možnarji ne opravi ničesar. Toda odkod novih, boljših, ker jih celo na Dunaji nimajo? Major Vega je bil v nemali zadregi, in če je bil kdaj resničen pregovor, da Bog Slovence ne zapusti, bil je sedaj, kajti bliskoma prešine majorja prekrasna, četudi na prvi hip malone neizvedna misel: "Vlij si možnarje sam, kakršnih potrebuješ!" Toda kje in s čim? Pod milim nebom livarnico zidati, ne kaže, ker se prav nič ne ve, koliko bode časa in ali bi ga sovražnik pri tem važnem delu puščal pri miru. Verjetneje se mu je zdelo, da bi ga sovražnik nalašč prišel dražiti, kakor hitro bi zvedel majorjevo nakano. Dalje pa tudi nima ljudi, izvežbanih v tej stroki. Kar mu pride mannheimski zvonar na misel, in major tleske ne od same radosti z rokami, kakor bi bil počil z bičem. Da, v Mannheimu jih vlije, kolikor jih bode potreboval, ondu se najde tudi vse za ta posel potrebno orodje, da pojde delo čvrsteje iz rok.

Kakor je Vega določil sam v sebi, tako je poročil svojima generaloma Unterbergerju in Munku, in glej, niti ugovarjala mu nista, češ, kaj bi to-le stalo noveev, in če se končno vse pokaži, da niti za rabo ne bode? Predobro sta oba poznala majorjevo zmožnost, da bi bila le količak dvojila o namerjanem početju. Ko končno naznanijo Vegino misel še Wurmserju, potrkala le-ta Vega po rami, rekoč: "Prav tako, gospod major, čestitam Vam na srečni misli in sem prepričan, da mi bode izvestno še letos prilika čestitati Vam jednoč na slavnih dejanjih, ki jih bodele na nje podlagi izvrševali z novimi možnarji. Ako Vam bo treba ljudi, na razpolago jih imate okolo in okolo vsake vrste; blaga pa najdete med osvojenimi francoskimi topovi, katere ste sami pri St. Louisu priborili vojski naši. Le vzemite in topite, kar Vam drago. Bog Vam da srečo!" "Ekselencija," izpregovori general Unterberger, "kaj pa, če bi naročili z Dunaja potrebno število ljudi, ki so v tem delu že popolnoma izvežbani?"

"Kaj pravite, gospod major?" obrne se Wurmser k Vegi.

"Če bi bila moja veljavna, rekel bi, da ne. Vsega, česar bom potreboval, nahaja se tukaj preobilo. Vrh vsega se bojim, da bi mi dunajski večaki, kakor hitro bi zvedeli o moji nakani, vsega ne pokazali s svojimi spletkami. Plavž, ki ga potrebujemo za talilo, nahaja se tudi in več za sedaj ne zahtevam."

"Kakor Vam drago!" poslovi se Wurmser, in pri tem ostane.

Major Vega gre takoj med priborjene francoske topove, izmed katerih odbere toliko najbolj ob-

rabljenih, kolikor mu jih utegne na videz zadoščati za dva nova možnarja. Da jih razbiti in naložiti v plavž, iz katerega se skoro vali gost dim.

Ko sta možnarja vlit, snide se komisija, obstoječa od generalov in častnikov topništva in inženerskega kora, da poskusi novino. Da bi bil uspeh prav očiten, postavijo jih v jedno vrsto z dosedanjimi možnarji in prično poskušati.

Prvi strel iz starega šestdesetfuntnega možnarja ob petih funtih smodnika je vrgel bombo 980 sežnjeva daleč; oni iz novega Vegovega možnarja ob okoliščinah, povsem enakih, 1640 sežnjeva, torej za 660 sežnjeva delj. In kakršen je bil prvi strel in razlika med stari in novim možnarjem, takšni so bili vsi nastopni. Vega se je tu izkazal mojstra, kakršnega še ni imela naša vojska. In kakšna je bila razlika starih in novih možnarjev? — Kje je bil vzrok? V sestavi možnarjev in nikjer drugje! Stari možnarji so imeli konec velike otlina, kamor se je vlagala bomba, drugo precej manjšo za smodnik, ki je imela kakor velika valjasto podobno. Novim je dal Vega veliko otlino, nekoliko daljšo mimo navadne, malo pa je pretvoril iz valjaste v ono prisekanega stožca tako, da je bila ožja plast na dnu možnarja, širja se je pa stikala z valjasto veliko otlino topokotno. Tako je odprl smodnikovim plinovom širšo cesto do bombe, katero so isti zategadelj tudi dvignili z večjo silo in — kar je čisto naravno — tudi dalje vrgli. Komisija je bila s poskusi popolnoma zadovoljna, in kaj bi tudi ne bila, saj sta nova možnarja prekosila nje najdržnejše nadeje.

Skoro je prišel čas, ko se je Vegi ponudila prilika, svoja možnarja poskusiti v boji. Francozi so prekoračili dva dni pred Malim Šmarom reko Ren in so, kakor smo omenili že prej, zasedli trdnjavo pri Mannheimu, katero je palaški knez prepustil francoskemu generalu Pišegriju. Naš general konjice grof Wurmser je pa hotel tudi imeti prav te utrdbine, in hud in vztrajen boj se je vnel zanje med cesarsko vojsko in Francozi. Major Vega spelje svoja nova možnarja na višavo Rabenstein, od koder tako dolgo meče bombe iz njiju v utrdbino, da se le-ta poda cesarski vojski. Nič manj nego deset tisoč Francozov so našinec zajeli v trdnjavi pri Mannheimu, kaj šele vojnega blaga in streliva! Dober teden dni je trajalo, odkar so se pričeli plitvi za mannheimsko trdnjavo (dne 13. novembra 1795. leta) in dne 21. novembra so poročili Francozje cesarski vojski, da se jim podado z vsem, kar je v trdnjavi. Glavno zaslugo je imel pri tem zopet naš rojak, major Vega, ki je vlijl možnarje, iz katerih je bilo mogoče bombe metati v trdnjavo, kar bi se brez teh možnarjev nikakor ne bilo posrečilo na tolišnjo oddaljenost. Tukaj si je Vega že drugič zaslužil viteški križec Marije Terezijinega reda, kar se jasno vidi iz oddelne izpričevala, katero so mu podpisali ondu v boji stoječi generali in častniki, ki so zajedno omenili, da je to že drugo, če ne tretje, znamenito delo, vredno, da se odlikuje s križcem reda Marije Terezije, kateri je bil Vegi soglasno priznan že pred dvema letoma od slavnega kapitlja, pa mu je te-daj izostal iz neznanih vzrokov.

Izpričevalo in druge potrebščine je poslal vojskovodja nemudoma na Dunaj kapitlju reda Marije Terezije, ki je imel v tisti bojeviti dobi na leto po več sej, v katerih je pretehtoval slavnega dela neustrašnih junakov, čeli so vredna najvišje vojaške odlike — reda Marije Terezije, ali ne.

Tajni nasprotnik Vegov je moral bržkone tudi sedaj noč in dan po krtovo riti proti Vegi, da bi mu izpodjedel najvišjo odliko, katere se je i sedaj zavlekla izredno dolgo, končno pa je pravičnega stvar vendarle sijajno zmagala, kajti v XLII. promociji dne 11. maja 1796. leta je priznal kapitelj zopet soglasno majorju Vegi

viteški križec reda Marije Terezije, katerega mu je tudi nemudoma podelil veliki mojster tega reda, cesar Franc.

Krono vsemu Veginemu dejanju, vsej nadarjenosti njegovi in nevtrudni marnosti na bojnem kakor tudi na vednostnem polju pa je podelil cesar Franc s tem, da je majorja in profesorja matematike Jurija Vego dne 22. avgusta 1800. leta na podlagi svoje-ročno podpisane diplome povzdignil v baronski stan v vseh c. kr. dednih deželah cesarstva. Vega je dobil i svoj grb, ki je imel podobno sreastega ščita z gorečo granato, vrhu katere se je lesketala baronska krona.

Resnično jako redek prizor v našem narodu, da bi se človek od kmetskih roditeljev, porojen pod slannato streho, po svoji moči dvignil od pluga do krone!

XIX.

Nedaleč od Dunaja proti jugu je stala konec pr. min. in v začetku zadnjega stoletja preprosta kmetska hiša prav ob Dunaju, za hišo pa je tekla noč in dan na velikih čolnih stoječ mlin na štiri tečaje in stope; dalje je bila ondu stiskalnica za olje. Dela je bilo v mlinu vedno dosti podnevi in ponoči, za dve osebi še skoro preveč. Mlinar, starijak mož blizu sedemdesetih let, bil je svoje dni, kadar je še drugje služil za hlapca, pač korenjak od nog do glave, ali sedaj so ga jele od dne do dne bolj zapuščati moči. Bil je vdovec. Jedino hčer, katero je imel s svojo rajnico, dal je lani svojemu hlapcu za ženo, ki je bil že več let v njegovem mlinu in mu je bil še precej po volji, čeprav bi si ga bil želel v marsičem drugačnega, zlasti odkritosrčnejšega. "Dokler bodem živ, rekel je stari mlinar, "mleli in gospodarili bomo vsi skupaj, kadar pa umrem, potem naj se ukvarjaja mlada sama." Dote hlapec Janoš tudi ni prinesel nobene, dasi je vedno trdil, da je imenitnih madžarskih roditeljev in da svoje dni podeduje tisočake. No, stari mlinar ni ravno kaj prida gledal po denarji, sicer bi hlapec Janoš ne bil tako iz lahka z dekletom priženil domu in mlinu. Starec je namreč umrl kmalu po poroki — mrtvega so ga potegnili iz Dunava.

Ali se je mož ponesrečil, ali se je sam končal, ali ga je kdo drugi pehnil v vodo, živ krst ni vedel tega.

Po smrti starega moža je prevzel Janoš gospodarstvo in mlin. Rad je zahajal po trgovskih poslih, kakor je rekel, zlasti na Ogrsko, kjer so šli njegovega mlinu izdelki posebno lahko in dobro v denar, četudi so mu jih Dunajčanje plačevali prav tako dobro. Toda kdo bi mu zameril, če jih je rajši pošiljal na Ogrsko, saj je že vedel zakaj. Razumel je tudi dobro trgovino s konji, katero je posebno živahno vzdrževal s cigani, dostikrat pa tudi sam odšel po opravkih tja doli, odkoder je nekega dne prignal jako lepega mladega konja.

Z ljudmi ta Janoš Nemet, kakor se je namreč pisal, ni bil kaj posebno prijazen. Rajši se jih je ogibal, nego bi jih bil iskal. Celoten njegovi se je dozdeval nekako odtujen, odkar so ji pokopali očeta. Le kadar je barantal s cigani, izpremenil se je popolnoma; nekako domačega se je čutil med temi ljudmi.

Semkaj k temu mlinu je prihajal major baron Vega večkrat na izprehod, bodisi peš, bodisi jež, in se je navadno tudi nekoliko pomudil, danes iz tega, jutri iz onega vzroka. Nekega dne opazi zalega konja zlahtnega plemena na vrtu. Na prvi pogled mu je bil všeč, in pri tej priči je sklenil baron Vega, da mora biti konj njegov, veljaj, kar hoče. Toda prav tako, kakor si ga je Vega želel pridobiti, ljubil je krasno žival tudi mlinar Janoš; na prodajo mu ni bila za nobeno ceno. Skoraj bi bil dal rajši mlin nego konja od hiše, tako je bil zaverovan vanj.

(Dalje prihodnjik.)

Slovenecem

dobro znani češki lekarnar J. C. Hermanek, iz Centre ave. in 18. ceste ima sedaj svojo lekarno na 4016 W. 26th St., 7 vrata zapadno od 40. ave. Slovenecem v bližini živečim se priporočam.

SEVEROVO
GOTHARDSKO OLJE

sedaj 25 in 50 centov

Kadar potrebujete kako mazilo, kupite tistega, ki je prestal skušnjo že več nego trideset let. Kupite

Severovo Gothardsko Olje

(Severa's Gothard Oil)

Priporoča se zoper vsakovrstne bolečine in okorelosti. Zmanjša otekline, prežene bolečine ter okrepi mišice in sklepe. Je zelo zanesljivo mazilo zoper revmatične bolečine. Sedaj 25 in 50 centov.

Kislo izpehavanje,

napihovanje, slaba slast, zapeka, omotica, slabost in splošna onemoglost so učinki prebavnih nepravil.

SEVEROV ŽELODČNI
GRENČEC

(Severa's Stomach Bitters)

popravi prebavo in odpravi gori omenjene nepravilike. Kupite ga. Cena \$1.00.

Na prodaj so v vseh lekarnah. Zahtevajte Severova Zdravila. Ne vzemite nadomestitve.

Nosni katar,

senena mrzlica, naduha, katero povzroča kako razdraženje v nosu ali v zračnih prehodih in prehlad v glavi rabijo hitro pomoč.

Severovo Mazilo
zoper katar

(Severa's Catarrh Balm)

je zanesljivo zdravilo zoper take nepravilike. Naredi dihanje lahko, uteši razdražene mrenice v nosu ter s tem olajša bolnika. Cena 25 centov.

Ako jih nima vaš lekarnar v zalogi, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St.,
NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave.,
CLEVELAND, O.

Pošilja

DENARJE
v staro domovino

potom c. kr. poštne

hranilnice na Dunaju; hitro
in ceno.

Prodaja

PAROBRODNE
LISTKE

za vse prekmorske
parobrodne družbe po izvirnih
cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro
tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

DELO!

Se dobi v gozdu pri J. Stephenson Co. Wells, Mich. Delo je stalno za več let po zimi in po leti; režejo se hlodi (loksi) in drva od loksov. Plača \$1.00 od tisoč čevljev, od drv pa \$1.25 od sežnja. Gozd je lep in v ravnini. Natančno pojasnilo daje

VAL. CANDONI

J. S. Co. Camp 4 Wells, Mich.

DELO!

Se dobi v gozdu pri J. Stephenson Co. Wells, Mich. Delo je stalno za več let po zimi in po leti; režejo se hlodi (loksi) in drva od loksov. Plača \$1.00 od tisoč čevljev, od drv pa \$1.25 od sežnja. Gozd je lep in v ravnini. Natančno pojasnilo daje

VAL. CANDONI

J. S. Co. Camp 4 Wells, Mich.

OGLAS.

NA PRODAJ je v veliki slovenski farmarski naselbini prodajalna z gročarijo in mešanim blagom. Proda se poceno radi odhoda — Več pove uredništvo.

ATLAS BREWING CO.

služe na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega jedmena.

LAGER

MAGNET

GRANAT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvorite gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

"Ali ste že obnovili naročnino na "Glas Svobode"? Blagovolite to takoj storiti, ako želite da se vam list redno pošilja!

PRIJATELJ, nagovori vsakega rojaka, ki ga srečaš, da se naroči na list Glas Svobode. \$2 na leto \$1 na šest mesecev.

"Glas Svobode"

THE VOICE OF LIBERTY
WEEKLY

Published by **M. V. KONDA & CO**
3622 W. 26 Street Chicago, Illinois

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodnomiselni list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto\$2.00
za pol leta\$1.00

ZA EVROPO:
Za celo leto\$2.50
za pol leta\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
3622 W. 26 STR. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnik
da nam navede naznanilo poleg novega
stvarnega naslova.

BOŽJI SLUŽABNIK IN SPE-
KULANT.

Je dobil radi raznih zločinov dve
leti težke ječe.

Pod 16. junijem t. l. poročajo
iz Štirije, dunajskim časnikom
sledenče.

Razprava proti brezvestnem
župniku Karl Friš, ki je sedaj kot
katehet na javnih šolah na Dunaju,
stal pred dunajsko poroto, je
končala s tem, da so ga porotniki
spoznali krivim goljufije, krive
prisrege, poneverbe in krive.
Po tem pravoreku ga je porotno so-
dišče obsodilo v dveletno težko
ječo.

Razprava je spravila na dan
zelo zanimive stvari. Nekem hiš-
nem posestniku je far pravil, da
bo dobil od igralke dvornega gle-
dališča imenom Schratt 60,000
kron. Mož tega farju ni verjel in
obvaroval se je škode.

Preddelavca Jože Uraniča, je
bogobojec lopov na naslednji
način obdelaval: Hčer Uraniča je
hodila v šolo pri Frišu. Nekega
dne pravi v šoli dekletu, naj oče
k njem pride. Oče je šel tja in na-
zaj je prišel revnejši za 5 sreč v
vrednosti 1000 kron. Toda to Fri-
šu še ni bilo dovolj. Poskusil je
od Uraniča izvabiti še 8000 kron,
sklicujoč se na svojo "duhovsko
čast". Mož mu pri tej priliki ni
šel na lim; ali ko je nekaj dni po-
zneje na cesti srečal Friša, kar je
leta označil za "božjo voljo" in
res mu je Uranič dal 8400 kron.
Uranič je potem kot priča izpove-
dal, da je dobil neko pismo od
dunajskega odvetnika dr. Raben-
lechnerja s povabilom, naj pride
k zborovanju Friševih upnikov.
S tem mu je bila dana nada, da
bodeta dunajski kardinal Nagl in
pa škof iz Linca vse poplačala.
Kmalopotem je zopet dobil pismo,
v katerem mu je bilo nazna-
njeno, da se za bivališče Friša ne
zna in da kardinal nič ne plača.
Ker je priča pred sodnijo dr. Ra-
benlechnerja, ki je zastopal far-
škega lumpa, v obraz povedala,
da je bila takrat držana za norca,
je vrli odvetnik dr. Rabenle-
chner grozil s tožbo žaljenja.

Iz zapisnika, ki je bil spisan na
podlagi izpovedbe neke gospe iz
Štirije, je razvidno, da ji je Friš
za 1200 kron prodal hišne opre-
me in njeno hčer spravil v Linc v
poštni tečaj. Za dekličjo oskrbo v
Lincu, je plačal mesečno 60 kron.

J. R. je izpovedala, da je Friš
hišno opremo, katero je bil dal
njeni materi, po enem letu nazaj
zahteval. Intimno z Frišem ni ob-
čevala, kakor je splošno mnenje.
Toda kakšne namene je ž njim i-
mel, ona ne ve, njegovo obnaša-
nje proti njej, na vsak način ni
bilo korektno.

Neko osebo, katero je Friš spo-
znal kot dušni pastir kaznilnice,
jo je po prestani kazni povabil na
izlet v St. Valentin. Drugim de-
kletom, ki so se v hotelu Schiff
kuhati ušle ali so bile vposlene,
je večkrat darila dajal.

Za vso zlo, katero je povzročil
ta "blagoslavljenec", je dve leti
ječe neznatna kazen v primeri,
kakor se kaznuje druge ljudi.

Nehote se nam vsiljuje praš-
anje, od kod to pride, da zgreši
svoj poklic človek, ki je v prvi
vrsti poklican kot učitelj ljud-
stva? Kako more zgrešiti pot po-
štenosti človek, ki zahteva od
vernikov brezpogojno pokorščino,
ki ima vsaki dan opravilo s sve-
timi tajstvi in ki bi moral resnič-
no živeti kot visoko stoječi človek
nad svojimi verniki? Res je za-

gonetka, ki je ni lahko za rešiti.
Človek brez izobrazbe, brez prave
odgoje, brez zaslonbe v člove-
ški družbi, morda glad, beda,
mraz, bolezen in sto drugih nepri-
lik, — zgreši pot, kar se nikakor
ni čuditi; toda človek izobražen,
ki živi v preobili brezskrbnosti pa
postane lopov, izvržek človeške
družbe, takim ni odpustila in vsaka
kazen je zanj premala.

Tedaj, kdo je temu kriv? Dana-
šnji družabni red ne, kajti zlo-
čini, ki jih doprinašajo farji, ni-
majo ničesar opraviti z družab-
nim redom; a urednik Jolietške
plenice pa trdi, da za farške pre-
grehe cerkev tudi ni odgovorna.

Da, cerkev ni odgovorna za ti-
soče in milijone zločinov, ki so
jih farji od najnižjega do najviš-
jega že izvršili, to mi radi in
brez pridržka verujemo. Kako
pa hoče biti cerkev odgovorna za
lopovščine farjev? Kdo in kaj pa
je cerkev???

Poiskujemo rešiti to vprašanje.

S prva je zemljišče, (ameriška
lota); to zemljišče kupijo ljudje
"verniki" in drugi, na katero
postavijo poslopje — naj si bo le-
seno ali pa zidano —. Tedaj po-
slopje je dograjeno in sedaj pri-
de škof. Le-ta izgovori nekoliko,
za preprosto ljudstvo nerazumlj-
vih besed, poškopri z vodo, kate-
ra niti pitna ni in malo pokadi in
cerkev je gotova, s pristavkom,
da si jo škof takoj prilasti, oziro-
ma v last rimskega papizma spra-
vi.

Iz tega čitatelj razvidi, da je
cerkev od konca do kraja člove-
ško delo.

Namen cerkve je, da se v njej
in okoli nje shajajo "verniki",
kjer molijo in časte svojega boga
in pa da slišijo "božjo besedo",
katero oznanjuje duhovnik, "bož-
ji namestnik", kakoršen je bil n.
pr. zgoraj opisani Friš.

Koliko zaleže tako bogoslužje
in taka "božja beseda", to vidi-
mo vsaki dan!

Tedaj cerkev je zbirališče ver-
nikov in nič drugega. Ali vidite:
gostilna je tudi zbirališče, in da
se v takim zbirališču opijani naj-
več pristnih "vernikov", to je
znana stvar, kakor je tudi znano,
da se v pijanosti največ pretepo-
vgodi. Sedaj je vprašanje, je li
gostilna kriva pretepoti? Ne!
Kriv je gostilničar, ki da preveč
pijače. Tedaj gostilna ni kriva te-
pežev in cerkev ni odgovorna za
zločine, ki jih doprinašajo lopov-
ski "božji namestniki".

Cerkev je hlev, v katerem se
shajajo "bravci", kostruni, cepei
in tepei, ki poslušajo nekaj, ko
sami ne vedo — kaj!

TRUST JEKLA V SVETOVNI TRGOVINI.

Kakor poroča predsednik jek-
lenega trusta James A. Farrell,
ima trust trgovske zveze po vsem
svetu. On ima svojih 268 naselbin
v 60tih deželah, "od Islanda do
Fidži otokov." 40,000 nameščenih
je samo v neposrednem izvornem
prometu vposlenih, kar se je od
31 milijonov dolarjev leta 1904
na 92 milijonov v letu 1912 po-
vzdignilo. 90 odstotkov ameriške
inozemske trgovine z jeklom se
nahaja v rokah družbe. Težkoče
obstojijo samo v Nemčiji, Franci-
ji, Italiji, Avstriji in na Ruskem
južni Afriki je komaj kaj za na-
rediti, ker Nemci imajo sami v
rokah tamkajšno trgovino železa.

Ceniki trusta izhajajo v nem-
škem, francoskem in portugalskem
jeziku in glavna naselbina v New
Yorku, preskrbuje dopisovanje v
vseh jezikih sveta, v angleščini,
francoščini, nemščini, ruščini, ki-
tajščini, japonsčini, hindostanščini
itd. Njujorški urad je takore-
koč enciklopeda za ameriške to-
varnarje glede trgovskih odnoša-
jev v tujih deželah in velikokrat
si izposodijo drugi industrialeci
prodajalce te družbe za svoje tr-
govine.

Trust je tuje trge temeljito
proučeval in svoje izdelke delo-
ma pod ogromnimi stroški priko-
ril vsakokratnim potrebščinam.
Inženirji in izvedeni delavci so bi-
li razposlani, da na lici mesta po-
stavijo stroje, mostove itd. Nobe-
na pošerina družba ne bi bila
mogla to sama izvršiti. Silna iz-
bera izdelkov omogoči družbo, da
zadosti vsem zahtevam, od prožne
vzmeti do jeklenega mostu. V Pa-
tagoniji je družba prodala žice, v

Formozi tračnice, v Islandu jekle-
ne mostove in v južni Afriki žice
za ograje. Družba ima lastne pa-
nike in ima tudi druge v najemu,
da jeklo prevažajo v pristanišča,
kjer ni redne plovne zveze. V
Bolgariji je naredila znatno kup-
čijo v žičnih izdelkih in žrebljih.
Ona je glavna naročnica Levant-
ske črte, da doseže Varno ob Čr-
nem morju. Popred se je tja do-
spelo po ovinkih; ko je pa druž-
ba jekla svoj promet v izgled sta-
vila, je Levant-črta za njo uvedla
novo službo.

Trgovina v Evropi, pravi nade-
lje Farrell, se je razvila, vzlie od-
poru ondodnih finančnih intere-
sov, tarifne prednosti in lokalne
težkoče. V drugih krajih je evro-
pejska konkurenca izpodrinjena,
tako je družba v poslednjih osmih
letih jeklo za jeklene stavbe do-
bavila v Buenos Aires vzlie nem-
ške, angleške in francoske tek-
me. Vzlie tarifne prednosti za an-
gleško blago, je družba pred krat-
kim dobila pogodbo z Avstralijo
za dobavo tračnic za prekozem-
sko železnico in za gradnjo naj-
večjega mosta na svetu v Sidneju.
Na Kitajskem se iznebijo svo-
jega defektnega materiala in
skozi svoj urad v Šanghaju pro-
da vsako leto za štiri milijone do-
larjev blaga, in ob severnem ob-
režju Afrike, v Tangerju, Ma-
rokko, Alžirju in Tripolitanijski de-
lajo njeni konstruktorji in mon-
terji.

DRŽAVNI TAJNIK BRYAN.

Združenih držav vnanji mini-
str, ali kakor je oficijelno imeno-
van, državni tajnik, William Jen-
nings Bryan, se je izjavil, da on
z letno plačo \$12,000 nemore žive-
ti in da bo v prihodnjih šestih te-
dih predaval, da s tem donosom
pomnoži svoj dohodek. O tem ve-
likanski halo! in se celo zbadljiva
interpelacija v Zveznem senatu, v
kateri je bil predsednik vprašan
koliko plača bi Bryan moral prav-
zaprav imeti, da bi mogel živeti.

To je pač nekoliko smešno, ako
isti mož, ki je svojočasno napa-
dal "denarno moč" in "pluto-
kracijo", a sedaj pa pravi, da s
tisoč dolarji na mesec nemore ži-
veti. O stvari sami na sebi zna op-
rati imeti. On mora samo za na-
jemnino stanovanja 4000 dolarjev
plačati. Ministri Zdr. držav nam-
reč ne dobiyo zasebna stanovanja
od države in potem mora državni
tajnik po družabni navadi spreje-
mati in pogostiti diplomate in
druge odlične osebe, katere se-
veda nemore sprejeti v kakem
"Boardinghousu". On jih sicer
ne pogosti z vinom, ker je tempe-
rencler, toda stvar ga le denar
stane in sploh mu morda njegova
plača ne dostaja za njegov urad-
ni časti primeren nastop. Ako pa
noče svoj denar dokladati, more-
biti ga za dokladati tudi nima, te-
daj seveda si mora poiskati kak
postranski zaslužek, kakor to
mnogokrat tudi drugi ljudje sto-
re. Ako so tedaj ministri sploh o-
pravičeni za dopust, in proti tem
ni za oporekati, tedaj ni za zapo-
pasti, kaj bi se moglo proti temu
reči, če Bryan svoj prosti čas po-
rabi za predavanje. In če mu
ljudje za njegove govore plačajo,
ni to tudi nikogar briga.

Seveda, iz fevdal-aristokratič-
nega stališča, po čem je takšen
vnanji ministr zelo dostojanstve-
na in skorej nepristopna oseba,
gori do vratu natlačena z držav-
nimi tajnostmi, se sicer zanj to ne
spodobi. Ali toliko boljše. Mi ho-
čemo imeti demokratično vlado,
in nemoremo kaj napačnega v
tem najti, ako državni ministr
svoj ovratnik sname in suknjo
sleče, če mu pri poletnem preda-
vanju prevemo postaja. To more
kot pristnemu Amerikancu nemo-
re škodovati in za zaničljivo me-
žikanje aristokratične bande se
mi ne brigamo.

Zategadelj smo v tej točki "po-
polnoma in vseskozi" za Bryana;
mi še celo trdimo, da on pri tem
deluje, seveda nevedoma, v prid
velike misije, da zadnja domeno
aristokratične in razredne države
izpodkoplje. Popred je bilo vse
"tajno" v državi za prebivalstvo
iste, in imelo je zanj tajinstveno
ostati, da bi imelo toliko večji u-
gled in strah pred groznim stro-
jem. Kajti na to se pred vsem na-
slanja nje udanost in pokorščina
med ljudmi, ki se jim poljubi i-

grati vlogo previdnosti, tajni dr-
žavni, dvorni, vladni, policijski,
finančni, municipalni ter razni
drugi svetniki, za vsemi temi na-
vadno ljudstvo domneva ogromne
modrosti. Toda pride to ljudstvo
še na to, da vsi le-ti troti tudi
z vodo kuhajo kot oni, potem je
konec pasje ponižnosti.

Tako daleč smo sedaj v tej de-
želi. Mi ne verujemo v višjo mo-
drost vlade in tudi nočemo o tem
slišati, da bi bil kakšen državni
tajnik ali višji sodnik kaj druž-
ga ali boljšega, kot so drugi ljud-
je, kateri so jih za to naredili, kar
so. In ker jih smatramo sebi jed-
nake, tedaj se tudi najmanje ne
spotikamo nad tem, če gospod
Bryan, kot državni tajnik v vol-
neni suknji (za \$3.00) in s pokve-
čenim klubokom ali s ponareje-
nim Panama okoli potuje in lju-
de za denar predava. Mi smo
celo mnenja, da je to delovanje
veliko koristnejše in uglednejše,
kot cehovna diplomatov, katere
izid se navadno zaključí s tem, da
ljudi drug proti drugemu ščuva-
jo in gorja na svetu povzročajo.
Torej: Bryan ima v tej točki
prav! — Phil. Tagbl.

O INTRIGAH IN GOLJUFIJAH.

Vera in zaupanje v lursko vodo
ste bili vzrok, da se 22 let starega
Jaka Paluča, Poljaka ni pustilo
na novo na ameriška tla in 18.
jul. se je tozadevno obrnil s proš-
njo v Washington.

Paluch bratje, Anton, Martin
in Jakob, kakor pišejo ameriške
novine, so prišli v Ameriko pred
šestimi leti ter se nastanili v
Wyoming, Pa., kjer so tudi vsi
trije dobili delo v premogokopu.
Pred letom dni je Jakoba ob ča-
su eksplozije zelo poškodovalo;
zgubil je vid obeh obeh in obe ro-
ke. Zavarovan je bil pri nekem
društvu za \$500, katere je tudi
prejel. Baš ko je imelo priti med
njim in premogarsko družbo do
tožbe, prišel je hudobec v podobi
rimokatoliškega farja ter ga pre-
govoril, da je šel v Lourdes na
Francosko, da se tam z lursko vo-
do pozdravi.

Jaka je bil zateleban v verske
dogme, kot so več ali manj vsi
Poljaki ter trdno prepričan, da
mu pot in umetje z umazano vo-
do, povrne vid in roki. Ali, reveš
je upal in veroval v farja in pra-
zen nič. Deset mesecev se je reveš
plazil okoli umazanega korita, se
zmival, izpiral si rane, molil, pro-
sil, se spovedoval in pokoril, in
ko ga brat Anton, ki ga je spreml-
jal, opozoril, da je blagajna že
skoraj prazna, sta se podala na
pot ter 18. jul. z francoskim pa-
nikom dospela zopet v New York.
V New Yorku so ju spravili na o-
tok solza. Jaka je še vedno vero-
val v čudež lurske vode ter nepre-
stano mislil: sedaj pa sedaj se mu
bo zopet zasvetilo pred očmi. Iz
premišljevanja ga je predramilo
sporočilo naselniške oblasti re-
koč, da ju ne puste več v deželo;
boje se da bi postala deželi v na-
dlego.

Zastopnik Poljskega društva v
New Yorku ju je obiskal in ju
pregovoril, da sta se obrnila v
Washington. Mislijo, da poškodo-
vani Jaka dobi od družbe toliko
denarja, da se lahko preživi do
smrti in stem razlogom je šla pro-
šnja v Washington ter sedaj pri-
čakujeta žrtvi ameriškega kapita-
la razsodbe istega.

To je storija, nizka, umazana
in goljufiva, ki smo jo posneli iz
meščanskega časopisja.

Tu se nahaja siromak poljski
premogar, ki je bil v rovu poško-
dovan od eksplozije plinov, po-
vzročene po nemarnosti in po-
žrečnosti lastnikov rova, za kate-
re je delal in proti katerim ima
revel brezdvomno dobro stališče
tožiti jih za odškodnino.

In tu vmes se je prikazal uma-
zani rimokatoliški far, izrodek
človeštva, ki je postal orodje
družbe, in tako se je Kristov na-
mestnik v službi kapitala vrgel
na žrtev istih ter jo pregovoril,
da zapravi denar, ki ga je dobil
od društva za rimokatoliški hum-
bug na Francoskem! In kakor vi-
dimo je bil to pogoj, ki je speljal
vbojega Poljaka na led in izven
mej one države v kateri je bil po-
škodovan ter premogarsko druž-
bo obvaroval tožbe za odškodni-
no.

Zanimivo bi bilo izvedeti, koli-
ko je dobil far iz te transakcije.

Pa to ni še vse. Premogar se je
vrnil v deželo v "deželo svobode",
in postava za tožbo za odškodni-
no je tudi še merodajna, njemu se
pa vstop v deželo ne dovoli z raz-
logom, da bi postal ljudstvu v na-
dlego.

Delavec, ali vidiš skoz to mre-
žo, ali si tako zaslepljen da nemo-
reš predrtni pajčolana, s katerim
danes "moderni" časnikarski pi-
satelji zamrežijo svoje pripove-
sti?

Enake postave, kot za konjske-
ga tatu, zavrtnatne morilee in o-
skrumbovalce mrličev, bi mogle
priti tudi tukaj v poštev. Rimo-
katoliški far, ki je s pokoro oblo-
žil čednost ter nesramno prevaril
pohabljenca, bi mogel občutiti i-
sto postavbo in ž njim vsa rimoka-
toliška drhal, kot so dični mazi-
ljenci ala Kranje, Sojar, Kastig-
gar, Pollak in drugi taki.

Lopov farški dobro ve, da je
lurski humbug nesramna lopov-
ščina klerikalizma, toda to mu ni
brnilo, da je siromaka spravil še
ob tisti denar, ki ga je od dru-
štva dobil. Da, far je sposoben za
vsako dejanje, samo da mu kaže
dobiček. Proklet bodi tak falot!

RAZMERE NA ŠPANSKEM.

Zaveden človek si nemore po-
magati, da bi ne simpatiziral z
ravno od farjev preplavljeno in
od rimokatoliške cerkve zatirano
Španijo. Dežela, ki bi danes lah-
ko bila prva, najnaprednejša dr-
žava izmed vseh na svetu, pa je
korakoma šla vedno namesto na-
proč — nazaj. Skušala je nositi
pretežak jarem okolu svojega
vratu. Prizadevanje ljudstva, o-
svoboditi se izpod pritiska rimo-
katoliške hierarhije, so čudovite
in of enem pomilovalne.

Na Španskem z 19,588,688 lju-
di, je 704 možkih in 3,007 ženskih
samostanov z 12,800 menihi in
41,000 nunami ter velikansko šte-
vilo raznih drugih verskih redov,
ki se so še podvojili z onimi iz
Portugalske. K vsem temu pri-
štejmo stroške za vzdrževanje na-
sto in sto cerkev in na tisoče so-
svetne duhovščine in vidimo ob-
nemogel narod, ki ga k tlom pri-
tiska parasitična družba lenuhov.
Take razmere nas spominjajo na
drevo, ki ga šestokrat vidimo v
tropskih krajih, ki je vse polno
črnih gavranov, ki mu pijejo mo-
zeg v toliki množini, da nemore
več rasti ter vsled pritiska hira
počasne smrti.

Zavraten umor Ferrerja po ri-
mokatoliški hierarhiji in Canale-
jasa, je le momentno motenje ve-
likanskega dela za reforme, ki so
v oblikah na Španskem. Papeževa
vlada skuša na vse mogoče na-
čine obdržati se na Španskem in to
tembolj, ko je že povsod, kjer je
še ne dolgo gospodovala, dobila
breo; razen seveda Avstrije.

Ferrer, ki ni bil ne anarhist ne
socialist, za kakoršnega bi ga ra-
da žolietka korifeja našemu
ljudstvu predstavila, temveč bil
je pravi svobodomislec, poln lju-
bezni do svojih sorjakov, kate-
rim je pomagal kjerkoli je mo-
gel, vedel in znal; v to je tudi žr-
tvoval vse svoje premoženje, gra-
dil šole ter iste vzdrževal in otro-
ke podučeval na lastne stroške,
zakar ga je farška banda zavrat-
no umorila. In Canalejasa zato,
ko je osvobodil narod krepčev
rimskega sovragov. Canalejas je v
kratki dobi svojega službovanja,
kot ministrski predsednik izpeljal
marsikatero reformo, predno je
bil zavratno umorjen. Omenimo
zakon, po katerem morajo brez
izjeme vsi zadostiti vojaščini ako
so drugače sposobni, to pa je za-
delo klerikalne zavode, katerih
prebivalci so bili do tje vojašči-
ne prosti. Ta zakon je bil sprejet
in potrjen 29. junija leta 1912. —
Drugi zakon je bil sprejet za na-
domestilo in odpravo starega, po
katerem so priče prisegale na raz-
pelo. In tretji, ki zabranjuje ver-
skim zavodom iz drugih dežel se
na Špansko naseljevati, kot se je
to ravnotakrat dogajalo iz Por-
tugalske. Farji so škripali z zob-
mi in ne dolgo potem so ga tudi
zavratno umorili.

Zelo interesantni so zadnjih
petdeset let preobrti v latinskih
narodih, ki so bili vedno fanatič-
no klerikalni; da, še priprosto
ljudstvo se je skušalo osvoboditi
tiranstva rimokatoliške hierarhi-
je. In vendar je dandanes najbolj
zanimivo, ko gledamo, kako Zdr.

države odprtih rok sprejemajo je-
zuvite, katere so iztirali iz gorej
omenjenih katoliških dežel, ter
tako pristupili, da se je rimska
cerkev v Ameriki zdadno utrdila
in sedaj že steguje roke po nje
prostih zavodih. Koliko bodo še
dosegli, to se bo videlo!

"SLAVNA ARMADA".

Cleveland, O.

Bilo je po seji političnega kluba.
Vojski stare garde so s temui-
ni pogledi in dolgimi nosovi za-
puščali dvorano, kjer so zopet en-
krat doživeli tako smešen poraz.
"Saperlot, ti sociji so pa od vraga,"
— je vzdihnil možakar male postave,
toda "kremenitega" značaja in navdušen vojak Tonetove-
Radeckijeve armade. To spričuje
zlasti, ker agitira okrog za "caj-
tenge" mater božje, ki je pa bila
pred leti v Clevelandu od generala
Radeckija, svojemu največjemu
sovražniku sv. Vidu tako sramotno
na milost in nemilost prodana.
Ni čudno, toraj, da se je pričela
armada okoli slavnega "vojsko-
vodja" tako čudovito krčiti, kajti
spoznala je, da hoče imeti Radeck-
ki "mater božjo" v svoji sredi le-
zato, da bi le njemu delila svoje —
"žegne". Višje moči? pa niso pri-
pustile Materi Božji delati konku-
reneo svojemu bližnjemu sosedu
in za "sveto" stvar vneti možje so
ju rajši poročili, meneč, saj ima
sv. Vid dovolj prostora za oba. —
Poredni ljudje trdijo, da še pre-
več. Generali so se tolažili, saj na-
še dobro in verno ljudstvo rado
pozabi in odpusti; potuhnilo so se
za nekaj časa, zadnje čase pa so
prišli zopet brcati okrog sebe. Po-
zabili so, da je takratna farna re-
volucija vzgajala može, ki so pri-
čeli samostojno in svobodno misli-
ti, ki so prišli do spoznanja, da
hočete narod upogniti v jarem
starokrajškega klerikalnega siste-
ma. Zajedno pa so pričele prihajati
iz stare domovine mlade, sve-
že čete, z novimi, času odgovorja-
jočimi nazori, o katerih se večina
Vas, ki ste prišli v Ameriko pred
dvajsetimi leti niti ne sanja oziro-
ma noče sanjati. In to so socija-
listi.

Socijalist — brrr — kako vam
to zaprno doni po ušesih. Grdito-
ne se je javno na seji izrazil, ka-
ko grda je njemu ta beseda. Iz-
gubi ravnotežje, samo da jo sliši.
Mož ima prav. Saj Ti poredni so-
cijalisti so mu že tolikokrat navi-
hali ušesa in mu ustavili strupeni
jezik in sigurno je, da mu tudi v
bodoče ne bodo prizanesli. Vašemu
"regiranju" in "ronanju", dragi
moji, je odklenalo za vselej, in
priliko za "ronati" boste imeli še
samo — za pečko.

Značilno je, kako imajo svojo
zastarelo gardo disciplinirano. —
Smešno je gledati njih obraze, ko
jim izpodbijajo zastarele nazore
možje z mladeniško novimi princi-
pi, ki se bojujejo za boljše cilje,
za novi preustroj človeške družbe.
Medtem ko prvi zahtevajo od svo-
jega "councilmana", da jim čisti
— tlak in — prižiga "laterne" po
ulicah, hočejo drugi, da se v prvi
vrsti "posveti" delaven v želodec,
da z resno voljo zavzame problem
delavskega vprašanja, ki tvori o-
gromno večino našega naroda. —
Hvaležni pač smemo biti prejš-
nemu councilmanu. Haseođt, ki
je sicer demokrat, toda gentleman
vseskozi, da se ni nikdar učil slo-
venskega jezika in toraj ni razu-
mel duhovitih izvajanj stare To-
netove garde. Prihranjena nam je
s tem vsaj blamaža v splošni jav-
nosti.

Feld! — cajg! — majster!

VABILO NA VESELICO,

katero prirede društvo št. 107 S.
S. P. Zveze

DNE 2. AVGUSTA
v Yucon, Pa.

Na katero vabimo vse cenjena
društva v okolici, sosebno društva
S. N. P. J., S. D. P. in P. Družbe,
kakor tudi posamezne člane in
članice in sploh vse Slovence in
Slovenke.

Vstopnina za možke je \$1. Žen-
ske vstopnine proste.

Za dobro postrežbo jamči
ODBOR.

Več ko mijskih izdelkov kupi-
te, več unijskih ljudi bo delalo.

Slovenska Delavska Podporna in

Penzijska

Družba

Ustanov.

Inkorp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Martin Jager, L. Box 102, Conemaugh, Pa.
PODPREDSEDNIK: J. Zakrajšek, R. R. 3 Box 57 Columbus, Kans.
TAJNIK: Jos. Hauptman, Box 140, Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Jos. Mostar, L. Box 351 Staunton, Ill.
BLAGAJNIK: John Gantar, Box 286, North Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ALOJZ FLERE, predsednik, Box 121, Adamsburg, Pa.
MATH PETRICH, I., Box 183, Cliff Mine, Pa.
HENRY LAMUTH, II., Box 114, Marianna, Pa.

POROTNI ODBOR:

JOHN LEKŠE, predsednik, Box 73 Black Diamond, Wash.
ALBERT ŠVAJGAR, II., Box 146, Livingston, Ill.
JOHN GOMILAR, III., R. F. D. No. 3 Box 144A, Johnstown, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

MARTIN HORVAT, Box 140, Darragh, Pa.
ALOJZ ŽAGAR, Herminie, Pa.
MARTIN PUMPE, Box 130 Adamsburg, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. Geo. Boehm, Arona, Pa.

Glasilo je "Glas Svobode."

Vsem društvam oziroma dr. uradnikom na znanje, da v poslej pošiljajo denar na sedanjega blagajnika.

BALKANSKA VOJNA — DUNAJSKE INTRIGE — BOČNOST JUGOSLOVANOV.

Predavanje češkega narodno-socialističnega poslanca avstrijskega parlamenta, V. J. Klofača, v Chicagi.

Za "Glas Svobode" prosto sestavljen Slave Trošt.

Par tednov nam so oznanjali veliki plakati v češki Chicagi, da je češki narod obiskal eden njegovih velikih svobodomiselnih mož, poznani kjer Slovani prebivajo, poznan kot eden najboljših narodnih in slovanskih poslancev avstrijskega parlamenta, mož, ki ne išče avstrijskih habsburških izdajalskih odlikovanj, ki pa gleda, da vedno pritisne ob steno morilec in tirane Jugoslovancev, ki zadnjih par let trpe in živijo od visokega Triglava do Črnega morja življenje, ki je in bo na vse popisano s krvjo in tlačanstvom, in katerega so temu dobremu in zdravemu narodu dolžni berlinski, dunajski in budimpeštanski vladni lenuhi in proti narodni volji kronani kralji in cesarji, ki bi morali viseti že nekaj na vislicah za stotisočere človeške žrtve, in za v potokih prelito kri, ki jo je popila Balkana nesrečna jugoslovanska zemlja petsto let sem! Njihovo zadnje krvavo "diplomatsko delo" je sedajna bolgarsko-srbska vojna... Naj usoda sprejme to grdo liso kot delo vagabundov cesarskega dunajskega dvora, ki si je zapisal v svoj izdajalski prapor: Jugoslovane med seboj — IZKRAVETI! — in tudi kot svoje ZADNJE.

Bil sem tudi eden izmed tistih, ki so nestrpnost pričakovali živje resnice in ust moza, ki živa med Jugoslovani toliko zaupanje in priznanja za ta teptani zaslužni narod. In slišal sem jo! Vso nago resnico, po vrsti in lepo sporedoma naštevano in analizirano, vso sodbo in obsodbo sem slišal, vse temne in svetle strani intrige dunajskega dvora, kateremu predseduje papežev naslednik "prestonaslednik" Franc Ferdinand, kateri je med avstrijskimi narodi tako "priljubljen", da se ne upa pokazati se na ulici...

Poslanec Klofač bo govoril o Jugoslovanih! Klofač bo govoril o dunajskih intrigah. Klofače, (tako ga pišejo češki listi), bo govoril o bodočnosti jugoslovane; torej tudi o bodočnosti mojega ljubljene naroda, katerega ubožen sin sem sam, naroda slovenskega!

Predavanje se je vršilo zadnjo soboto v novozgrajeni prostorni in krasi dvorani Plzenskega Avtorija, na Blue Island ave. in zahodna 18. ulica. Sklepano je bilo na večer ob 8. uri. Vstopnina je bila 50c in 25c. Bil sem v dvorani pol ure prej, in skoro je bilo že vse zasedeno češkega občinstva, kljub temu, da je bila sobota in prava čikaška vročina. Dvorana je bila do zadnjega sedeža zasedena. Na odru se je pokazal poslanec in predavatelj Klofač. Burno ploskanje je buknilo po dvorani

in živio klicov ni pomehalo, dokler se ni dalo znamenje raz odra, da bi rad Klofač govoril. Vse je utihnilo kot na povlečje, in vsak si je hotel kar najbolje ogledati poslanca in si ga utisniti v spomin. Klofač je srednje visokosti, lepega stasa, zalitih lic s pokončnimi črnimi brki, modro-sivih oči z ščipalnikom na pravem češkem nosu, visokega odkritega čela z nazaj padajočimi svetlo-črnimi lasmi. Nejezive kretnje in geste gentlemanske in neprisliljene. Govor miren, lahak in razločen. Svojega govora ni prekinil niti za minuto. Beseda mu je tekla kot Demostenu. Klofač je fin govornik; govornik, ki naredi utis na poslušalce: tri ure je govoril, in pri tem nikdar bil moten, niti z medklic. Ta večer je bil posebno na svojem mestu. Menda je videl pomen svojih besed in svojega nastopa še v lepši luči kot v korumpiranem parlamentu ob kanalu Dunava. In slišali smo tole:

NAROD JE VSTAL! Svet se je prebudil razočaran: Balkanski zavezniški so napovedali Turčinu vojno, vojno na življenje in smrt! Diplomati, ki so bili o tem poučeni, so si menceali roke, tisti, kateri so prespali dogodke, so naglašali stari status quo, kateri da mora ostati nad Balkanom, dokler se ne bo njim zljubilo, preklicati ga. A kako so se zmotili in osramotili pred celim svetom, pred najnavadnejšem kmetičem Kranjske dežele! Ubogi avstrijski diplomati so to bili! Kljub vsemu podtikanju od gotove strani, je bila zavezniška balkanska vojna: vojna osvobodjenja slovanske raje, ki je trpela in mirala pod silnimi rokami Turčina in počlovečene zveri — Arnava. Balkanska vojno delimo v dva dela: prvi del, vojna za osvobodjenje raje izpod mohamedanskega imperijalizma. Drugi del vojna za hegemonijo, nadvladstvo, nad balkanskimi državami. Drugi vojni je porinila meč v roke londonske konferenca z ustanovitvijo "neodvisne" Albanije, in s tem, da se je Srbijo odtegnilo od Jadranskega morja in od Egejskega morja, zakar je srbski narod žrtvoval svoje najboljše junake! Vsaka vojna je strašna; sem proti vojni; balkanska preseza na grozovitostih in strahotah vsako drugo vojno od Napoleona sem. Gotovo je vsaka vojna zločin, in mi, kot olikani ljudje, gledamo, da se je ognijemo in bratsko sklepamo svoje račune med seboj in drugimi. Ima strašne posledice vojna za vse, tudi za tiste, ki niso umrli na bojišču. Toda — balkanska vojna je bila neprepeljiva, gospoda moja! Turek ne bi nikdar dal mirno tega, kar si je petsto let lastil kot rop. Francoska krvava revolucija je bila nekaj strašnega; lasje se človeku ježe, če čita o tem boju proti uveljavljenemu fevdalizmu in vendar so bili na čelu te krvave ljudske osvete največji apostoli miru, svobode in izobrazbe! Krvava je bila igra s trinajstimi ameriški kolonijami in mogočnim angleškim kraljevstvom — toda pokazite mi enega človeka v Ameri-

ki, ki bi boj za neodvisnost Amerike obsojal in preklinjal činitele? Ga ne dobite! In ravnotako krvava je bila zadnja balkanska vojna, diktatovana od naroda samega za osvobodjenje svojih trpečih bratov, za svobodo, humaniteto! Kdo se upa reči, da so bili narekovalci vojne samo kralji in carji? Ko je bila l. 1878 Bolgarija osvobodena od Rusije, je nastal tem konec vseoblasti ag in begov turških. V Stari Srbiji in Makedoniji je ostalo vse pri starem, ker tako je želela evropska diplomacija! Iz Makedonije so prihajali v Zofijo in Belgrad srbski in bolgarski študentje, katerim je bila vsaka izobrazba na Turškem nedovoljena; ti mladi ljudje so prišli med svoje brate, z njimi pričeli čutiti in živeti novo življenje: ŽIVLJENJE ZA SVOJ ZASLUŽENI NAROD, ki je moral trpeti, ker so tako hoteli na Dunaju in Berlinu. Zbirati so se začeli ti mladi in nadej in upanja polni ljudje, in pričeli ukrepati, kako se bi pomagalo svojim bratom in sestram. Vsi ljudje na svetu so imeli pravico živeti; slovanska raja v Turčiji ni smela eksistirati, ker je to "civilizirana" Evropa zahtevala in dala Turku oblast, da te uboge nedolžne in plašne in zaslužne ljudi mori in jim trga kožo raz telesa! Pa ne smete misliti, dragi poslušalci, da so Turki vsi taki barbari, kot se jih nam opisuje, ne! Pierre Lotti, znameniti Francoz pravi, da je pravi Turek lep, snažen in dober človek, dokler ga ne raniš, kjer ga boli. Teh lepih Turkov je pa sedaj kaj malo v Carigradu — in še ti nimajo kaj za reči. Danes predstavlja Turka v Carigradu divji Kurd, krvičeljni Bašibozuk, o katerih nima svet še pravega pojma. Kar so morali Jugoslovani od teh zveri v človeški koži prenesti, ne more popisati nobeno pero! Sicer je bila Makedonija po svetoštepanskem miru tudi osvobodjena izpod turške jarma, toda intrige avstro-ogrške diplomacije so kmalu izročile Makedonijo, za katero je umrlo toliko tisočev najboljših ruskih vojakov, zopet v pest nikdar dovolj sitemu Turk, kateri je vedel kako ustreči pustolovski dunajski dvorni kamari!... Avstrijska politika je hotela: DA PRETEČE ČIM VEČ SLOVANSKE KRVI — KOLIKOR VEČ, TOLIKO BOLJŠE!

Kar jaz tu danes govorim, nisem posnel iz kakih sumljivih časopisov ali informacij, ki jih daje dunajska cesarska pisarna inozemstvu: bil sem sam po celem Balkanu, se udeležil vojne pri Kumanovem, Bitolju in drugod; videl sem Turka, Arnava, Bašibozuka in Anatolea, in naj Turku pripisem še toliko lepih lastnosti, nekaj ga počenjuje pred vsakim še tako navadnim makedonskim Srbom ali Bolgarom: Turek nima sreče. Bil sem v rusko-japonski vojni in videl grozovitosti te vojne; kar je vstanu turška bestija, pomešana z arnavstvom krvjo, ne doseže nobene moderne moralne naprave, nobene! In oficijelna Evropa je to vedela — molčala pa rajši, kot dopustila, da bi se ljubi "mir" kazil, in se postavljala Evropa v "nevarnost". V resnici jim pa ni bilo za drugega kot to, da bi si pridobili več časa kot ga ti banditi porabijo za svoja diplomatska "dela", in dobili kar največji kos od zastarele Turčije! Kaj mar tem volkovom ljudje, po božji podobi ustvarjeni! — Kaj od neba poslanim kraljem in cesarjem za navadnega in trpečega raje, ko je pa toliko ljudi na svetu, da jih morajo pustiti pri prilikah pomoriti.

In tako se je zgodilo sledeče: Tri dni je že trajala prava krvava bitka med Srbi in Turki, in ti diplomati na Dunaju niso vedeli, kot je to povedal nek avstrijski poslanec na tujem dvoru, če se je vojna v resnici z Turki pričela... In v rokah takih lopovov stoji avstrijsko prebivalstvo!

Narod je vstal! O Jugoslovanih je vedel predavatelj marsikaj zanimivega povedati. Jugoslovani je trd, zdrav, srce imajoč narod. Ko se je zvedelo, da se Turku zapoje pesem na smrt, se je narod brez kake agitacije vzdignil kot en sam mož! Nihče ni pokazal strahu, nikdo ni dezertiral, mladeniči petnajstih in šestnajstih let so utekali materam in svojim

dragim, da gredo nad stoletnega svojega tlačitelja in mučitelja! Narod je vstal! Z Amerike so se vračali krepki sinovi Srbije in Bolgarije. Bogataši in reveži so vedeli samo eno: braniti domovino pred sovragom; pomagati svojim bratom, za nje kri preliti, samo svoboda jim naj zasija, kot sije njim! Tudi iz tužne zaslužnjene Bosne so se oglasili... in celo uniformirani pravi srbski avstrijski vojaki, in niso imeli straha, tisti, ki so ostali pri življenju, podati se zopet v Bosno, zaslužnjeno domovino svojo, in zreti švabskim sodnikom ponosno v obraz: sodite nas, ako se upate in najdete kaj pregrešnega na nas?! Sodite nas, o vi sodniki, ki mesto sreča jemljete v roke paragrafne knjige, tiskane v Beču...!

O, Vi heroji!

Ko sem gledal ljudi "tretjega poziva", se mi je utrgala solza iz očesa: bili so to petdesetletni in šestdesetletni srbski stari, v kmetčkih svojih oblekah, da gredo na vojno, se jim je poznalo samo na tem, da nosijo na starih ramah puško... 85% ljudi tretjega "poziva" je bilo seljakov, tridih kmetčkih ljudi, ki ljubijo svojo srbsko zemljo bolj kot punčico svojega očesa, ki ljubijo srbsko zemljo tako, da dajo najrajši svoje lastno življenje za njo! — Vsak drugi narod bi bil izginil iz površine Balkana pod turško "vlado": Jugoslovanski narod se je ohrabil, jačji je in še krepjši, kot je bil kdaj poprej kljub vsemu!! Trdo življenje so živeli ti kmetje-vojaki. Kako poskušajo stati pokonci, in kako neustraheno zrejo mimoidočim v oči! Pravi tipi Jugoslovancev! Dokler bodo taki ljudje živeli, se ni treba bati za slovanski življenj na Balkanu!!! Kje se mora meriti s temi stari vojaki kaka evropska armada, s svojimi sifilističnimi, tuberkuloznimi in take vrste modernimi vojaki in oficirji! Govoril sem po bitki pri Kumanovem, kjer so Srbi umirali v gručah, stali v vodi čeli dan do ust, v bitki, ki je trajala tri dni in tri noči, in kjer je bila turška glavna armada strta in razbita in uničena za vedno, z srbskim poveljnikom, ki mi je s solzami v očeh povedal samo tole: Turška armada je bila fina; pozicije so imeli naravnost krasne; topov, streliva in živeža dovolj za več mesecev, imeli najboljši "drill" nemškega generala von Goltz paša, kateri je trdil, da na svetu ni armade, ki bi bila kos turški; pred seboj je imela turška armada velike zasilje, bodeče žice, volčje jame, električne žice, strojne puške, mitraljeze, Krupove topove, bombe in šrapnele in grozno pehotno z stotisoči bajonetov: in vse to ni moglo zabraniti srbskim junakom, da ne bi prodrli čez na sipe, poskakali v volčje jame, prerezali in razsekali pri padanju toče krogel bomb in šrapnelov, električne žice, in z jurišem, (naškokom) planili poje med živi divje turške armade, sekali na desno in levo, ne meneč se za življenje, videč stoletnega sovraga pred seboj, in videč svoje oficirje vedno v prvi vrsti umirati, tako, da so korporali vodili cele polke!!! Če bi same leve spustile med te junake srbskih mater, bi jih razstrgali! Vojaki, dvakrat ranjeni, se niso hoteli javiti v lazaret, umirajoč stare, pritiskajoč si prebita prsa, je padel pred menoj na tla, in šepetal: "Junaci, napred, samo napred!" Umiral je Jugoslovani kot junak...

A pri tem nečem reči, da je bil turški vojak slab vojak, ne! Turek je hraber in gleda neustrašeno smrti v oči, ali Goltzov "drill" (veselje po dvorani) jih je naredil v zadnji vojski za popolnoma neposobne, meriti se s jugoslovanskim vojakom, ki je demokrat skoziinskozi, srbski oficir je nižjemu vojaku brat, se tikata in ni med njima tiste pasje discipline, kot je to v drugih armadah pričeno. Vsega tega srbska vojska ni imela. To je narodna vojska in pravem smislu besede. Iz turškega vojaka so pa naredili nemški inštruktorji avtomat, mašino, ki se na povelje obrača, ki mora gledati, da ima vse gumbje svetle, in vzdiguje noge toliko in toliko centimetrov od tal Turški vojak ni smel vprašati kakaj to ali

(Dalje na 8. strani.)

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA.

Argentina, 16. julija Kaiser Franz Joseph I., 30. jul.
 Martha Washington, 26. julija Laura, 23. avgusta
 Parniki odplujejo vedno ob sredini ob 3. uri popoldne iz pristanišča
 Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovane pristanišča
 najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v
 SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

2 Washington St.,

New York, N. Y.

K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago.

NIKJER V TEM VELIKEM MESTU
NE DOBITE TAKO VELIKE IN
RAZNOVRSTNE IZBERE

Moških in mladenič-
kih modernih oblek

kot so te, katere prodajamo mi po
\$7.00, \$10.00, \$12.00, \$15.00, \$18.00
\$20.00 in \$25.00

Z veseljem vam jih razkažemo in Vas
vkljudno vabimo na ogled.

THE
ATLAS
CLOTHING CO.

Vogal Blue Island ave. in 18. ceste

Prodajalna je odprta vsak večer
razen ob sredah in petkih. Ob ne-
daljah je odprta dopoldne.

SCHWITZNER CLOTHING CO.

Najstarejša in najzanesljivejša trgovina na zapadni strani mesta

VIDI IN VERUJ!

Pridite vsi, obiščite našo prodajalno, da se prepričate o kakovo-
sti in vrednosti oblek za moške in dečke. Vse najnovejšega kroja in
barv.

Obleke za moške od \$7.00 do \$25.00

Obleke za dečke od \$5.00 do \$15.00

Mnogostevilo raznovrstnih klobukov, kap, srajc in spodnjih o-
blek; z eno besedo vse moške potrebščine.

Schwitzner
CLOTHING CO.

1828-30 BLUE ISLAND AVE.

Možje ozdravljeni v 5 dneh

VARICOCELE
HYDROCELE
BREZ NOŽA
IN BOLEČIN.

Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicocele, Structuri; dalje ozdra-
vim nalezljivo zastrupljenje, živčno nezmožnost, vodenico in bolezn!
tiščočih se moških. Pridite k nam vsi, ki ste se nevspešno ozdravili pri
drugih zdravnikih. Moja 15 letna praksa vam je na razpolago in jamči
popolno ozdravljenje. Govorimo v vseh jezikih.

Ozdravim pozitivno želedec, pljuča, ledice in neprilike v jetrih.
(Za neuspešno ozdravljenje ni treba plačati.)

TAJNE MOŠKE

BOLEZNI

GUBA NAGONA, BOLEZ-
N ZIVLJENJA IN JETRIH
zdravim hitro za stalno
in tajno. Živčene one-
mogičnosti, slabost, na-
por, zastrupljenje in
zguba vode.

PLJUČA

naduho, Bronchitis, srč-
ne bolezni in pljučne
zdravim po moji najno-
vejši metodi.

Nasvet zastoj.

STALNO OKREVANJE

ZASTRUPLEN-

JE KRV!

In vseh drugih kožnih

bolezni, kakor prišče,

lucije, onemoglost itd.

ŽENSKA

BOLEZNI

beli tok, bolečine v oza

ture, garje, otekline,

podju in druge organ-
ske bolezni zdravim za
stalno.

Preiskovanje zastoj.

DR. ZINS, 183 N. Clark St. Chicago

Odprto od 8 zjutraj do 8 zvečer. Ob nedeljah od 8 zjut. do 4 pop.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

Zdravnik in Ranocelnik

Urad 1801 So. Ashland Ave., CHICAGO, ILL.

Tel. v uradu: Canal 476

Tel. v stanovanju: Lawndale 8996

URADNE URE SO: Od 10. do 12. ure dopoldan vsak dan in od 7.
do 9. zvečer razen ob sredah in nedeljah.

DR. WEISSKOPF je gl. zdravniški nadzornik S. N. P. J.

DOPISI

BARBERTON, O.

Že dolgo ni bilo glasu iz naše naselbine, torej mogoče mislite da so pridrveli volkovi ter požrli vso svobodomiselnost in socializem. — Toda, da temu ni tako, sem se jaz odločil in prijel za pisalno orodje.

Kar se tukaj dela tiče, se ga lahko dobi. Dela so različna, plača pa od \$1.75 do \$2.00 za desurno delo. Tako, da kdor hoče delati, mu ni treba biti brez dela in toliko se tudi zasluži, da sebe in če ima družino tudi to preživi pri današnji draginji. Kar pa se tiče Barbertonske slovenske naselbine, pa prav lepo napreduje. Slovenci si gradijo nove hiše, tako da bo kmali preko štirideset Slovencev, ki bodo imeli svoje domočije.

Toda kaj hočemo, ko sloge med nami ne poznamo. Tukaj v Barbertonu je tako nazadnjaštvo, da ga ni para mogoče med vsemi slovenskimi naselbinam v Ameriki. Od kod prihaja to? Od potuhnjencev dolgo-uhih-črnih in vampastih debeloglavev. Če si kdo malo pomaga, že ga obrekujejo in na dotičnika izlivajo svoj skisan žolč. Ako se podaš v javnost, te že imajo, češ: "saj ni zmožen, kaj bo ta socialist ali svobodomiselec".

Tukaj v Barbertonu, kaj radi kričijo o socialistih; še okoli tvojega doma bodejo kričali nad teboj. Tako se je dogodilo 5. julija, ko je šlo človeče mimo moje hiše po 1 uri in ob 4 uri zjutraj. In kaj je bilo temu vzrok? Vzrok ponočnemu razgrajanju so bili valovi alkohola. Ta oseba je v Barbertonu dobro poznata in za to tudi ne zapišem njegovega imena; toliko pa pribijem, da je to višek skandala za tako osebo, in je pomilovanja vredna, ko se tako daleč spozabi.

Toda pustimo to, ker predaleč bi me zavedlo, če bi hotel vzeti v kritiko potuhnjencev in nazadnjaških lopovov.

V roke mi je prišla Jolietska plenica št. 46. in 49., kjer sem čital dopis iz Barbertona s podpisom Mihael Železnikar. Ali znajte, da ta smet je v mojih očeh toliko vredna, kot konjski odpadki na cesti, za katerega se drugi ne zmeni kot kak čevljar stare terejalke, ali pa metla cestnega pometaja.

Da ne bo Miha zdihoval v dotični plenici, katero urejuje kranjski Janez, bodem vseeno malo odgovoril, če prav nisem mislil odgovorjati taki otročji bedariji kot je v št. 49; a ko mene nazivljajo "socialist Balant" to ubogo človeče s svojim skisanimi možgani, naj pa bo.

Bedasti Miha nekaj gobezda o nekakih novih poročencih, in da je bil on kot tovariš. Na to tebe moderjan, ki imaš pečat lažnjivega že od lani, vprašam da zakaj ne greš lagati pred sodnijo, ako kaj veš? Do sedaj je bilo vse tiho in mirno v Barbertonu, med tem ko je v minulem letu Miha v Jolietski plenici lajal kot črn kužek na tukajšnja narodna društva in socialiste. Ali od tedaj se je vse pomirilo in društva so se zavzela za napredek in pomoč drug drugemu. In zakaj bi pa ne?!

Poglejte kakšno vabilo je bil s svojimi skisanimi možgani zmašil v plenici št. 46, katero urejuje Janez Makako. To človeče zdihoje: o Miha, o Miha, oh Mihael Železnikar, tajnik dr. sv. Jožefa št. 110!

In glejte! To duševno revše se še podpiše za "tajnika", kot bi bila ta zgaga poglavar vseh tukajšnjih članov dotičnega društva in družih društev. Meni je dobro znano in poznano dotično društvo, da so pri njem bolj zmožni, kot je Miha, ki je še moker za ušesi, pa se nobeden v javnosti ne oglasi, ali pa da bi čekali o društvenih zadevah. Da, bilo je vse v lepim miru do sedaj in slišal sem sam od članov dotičnega društva ki so rekli: Dosljej je bilo vse tiho a sedaj pa ta hinavec hoče zopet zgago delati med nami.

Sedaj je Miha sam videl, kakšen vspeh je imel 4. julija na društveni veselici, ko mu jo je nekdo iz med društvenih uradnikov prisolil po tistem dolgem jeziku. In pa saj to ni nič drugega kot prav; taka zgaga itak drugega ne zasluži, kot plačilo za tako vabilo. No Miha, ali je tisti tudi sedaj socialist?

Oh, ti ubogi Miha, kako se ti od

socializma kisajo tvoji vodeni možgani; to človeče je toliko pomilovanja vredno, da bi se nad njim kar zjokali!

Ta zgaga v Jolietski plenici opisuje tukajšnje slovenske hiše, češ, da hodi po hišah in vidi na stenah božje podobe, na mizi pa liste Glas Svobode in Proletarca, a Am. plenice in Njujurske Mice pa nihče ne mara. To zdihovalje bo Miho prav gotovo še pripeljalo v norišnico in to toliko lažje trdim, ko sem naročnik večih listov, pa nisem še v nobenim čital take bedarije, kakor jih pisari to ubogo človeče. Moram pa vseeno še dostaviti, da je Miha vzlic njegovi brezmejni neumnosti za nekakšnega nebeškega agenta, ko trdi, da vsakrteri kdor čita Am. plenico in pozdravljeno Mico, bo šel kar naravnost v nebesa.

Miha Železnikar nazivlje kar povprek vsa tukajšnja društva za socialistična in čveka, da socialisti ne pustimo svobodno živeti. Da, da, kar bo Miha popil po gostilnah, ne bo treba plačati! Saj on tako svobodo zahteva in jo tudi razumi! Oh, Miha saj ti dobro znaš kateri gostilničar sodnijskim potom nastopa za svoj denar; in kdo je tista Mica kovačeva, ki je piva pa nič pvačeva! Kaj ni tako, ti kajon?

Kakor že gori omenjeno, imenuje Miha tukajšnja društva socialistična in da on ne pusti take člane vpisavati v društvo kjer je on. Tedaj misli ta reva, da ima on prvo in zadnjo besedo pri društvu. Za smejati! Ali moreš ti cepec dokazati, da kdo obrekuje vaše društvo, ali organizacijo? Ali so od kakega drugega društva, kot od socialističnega koga zakopali brez farških ceremonij? Ali so se že soc. po pogrebu z dežniki pretepavali? Ali so že od soc. društva kdaj knjige nosili po sodnijah? Tedaj ti zgaga, kaj čvekaš od društev? Ti dokazati ne moreš nič, samo prinesel bodeš zopet nove laži.

Miha zdihoje, da socialisti ne damo svobodno živeti in da od mladine nobeden veliko ne veruje slovenskim duhovnom. Kdo količkar izobražen Slovence bo veroval kranjskemu farju, ko ga je srav v dno duše, ko sliši besedo od njege! Ali bo morda veroval kakemu Kranjcu ali Sojarju & Co., ko vsakogar obgrizejo, kdor ne trobi v njihov zviti in farizejski rog?! — Kako je Sojar v Am. plenici polnil cele kolone čez Kristana in čez druge osebe! Kako se Kranje zaganja sedaj v enega, sedaj v drugega! Kako nesramno je napadal predsednika K. S. K. J. I. Kako je sedaj evlil na tajnika J. S. K. J. I. Ali so taki ptiči Kristovi namestniki, ki pišejo take nesramno lažnjive članke v tisti Jolietski plenici? Pojdite se solit s takimi lažnjivci, ki samo napadajo, dokazujejo pa nič. No, da, pač kričijo kot pravi makakoti! Pravijo, da zavživajo telo in kri Krista, a jaz pa pravim, da bi taki in jednaki duhovniki boljše storili, ko bi ovratnik in frak obesili na klin; čik v usta v roke palopato in kramp vzeli!

John Balant.

Pittsburg, Pa.

V prvi vrsti Vas prosim gos. ur. rednik, da bi teh mojih par vrstic priobčili v cenjem listu Gl. Sv.

V zadnjem času je večkrat čitati kak dopis iz naše naselbine ali takozvanega Smokey City, ki ravno sedaj zasluži to ime v popolnem smislu. A vsi ti dopisi so se držali bolj osebnega strankarstva kar jaz hočem opustiti. Slovenci v Pittsburghu kam plovemo? Kam gremo? Je li to pot do povzdige, omike in napredka, o katerem se toliko govori in navdušuje na raznih sestankih? Dragi rojaki, pri današnjih razmerah ne korakamo mi naprej ampak, nazaj. In kaj je temu vzrok? Odgovor je lahek. Li poznate dragi rojaki, naš stari narodni greh ki se ga tako zvesto držimo ter izpolnjujemo? Ta greh je naše staro osebno sovraštvo, ki se žalibog tako hitro kaznuje nad nami, kaznuje v podobi da trpi radi tega naš napredek, izobrazba in razne organizacije na vsej štiti. — Dragi rojaki, začnimo novo pot, pot katere nas bo pripeljala do našega cilja združitve. Pozabimo na osebno sovraštvo in pojdimoz roko v roki v naprednem, svobodnem smislu naprej, da pridemo končno do našega cilja do združitve po kateri vsak napreden Slo-

venec hrepeni. V slogi je moč. Vsi za jednega jeden za vse!

Poročati moram tudi naši slovenski javnosti da smo se tudi v Pittsburghu prebudili po dolgoletnemu spanju, saj v nečem oziru, s tem da smo ustanovili svobodomiselnostno društvo ter ga priklopili k naši slavni S. S. P. Zvezi v Chicago. Za ustanovitev istega gre v prvi vrsti hvala zavednemu rojaku Louis Vremšaku ter Jakob Hočvarju. Nista se vstrašila truda in napora, ampak kakor prava napredkaželjna Slovenca delovala z vsami močmi toliko časa, da se je društvo ustanovilo.

Vstanovni občni zbor se je vršil 11. tega meseca na kateri je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Jakob Hočvar, podpredsednik F. Gerlovich, finančni tajnik Jos. Varoga, blagajnik Louis Vremšak, zapisnikar Louis Trugar; nadzorni odbor: Frank Starman, Jos. Gerlovich in Anton Šef, reditelj Martin Klemenčič. Društvo bode zborovalo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu na 57. cesti. Toraj vsi napredni rojaki v Pittsburghu se najvljudneje vabijo da pristopijo k temu društvu. Iskren pozdrav na vse rojake in rojakinje širom Amerike tebi Glas Svobode pa obilo naročnikov. Jos. Varoga.

San Francisco, Calif.

Društva in bratje člani Slovenske Svobodomiselnosti Podporne Zveze pozor! Prihodnja konvencija je pred durmi, katera se vrši v Milwaukee, Wis. septembra m. t. l. Društva naj pazijo na njih lastno korist ter volijo za delegate može, kateri so zmožni stopiti v vrsto delegatov S. S. P. Z. Ne ozirajte se pri društvih na brez intelektualne kričaje, kateri majo strupene jezike, zastopati pa niti samega sebe niso zmožni. Naj večje napake so sploh pri Slovenskih društvih, ker volijo one, kateri ima, češ, par centov več v žepu nego drugi, povrhu pa še morda cilindre, pač pa poišče iz svojega društva moža, kateremu je vsaki brat in sestra in S. S. P. Z. pri srce. Kakoršne bode poslati delegate take bodele imeli pravila, potem pa se le jezite vse dolga leta sami nad seboj!

Delegatje pa naj se tudi potrudijo, da volijo zopet može v glavni odbor, kar najbolj mogoče zmožnih in povsem previdnih mož (bratov). V glavni odbor bi se ne smelo voliti salonerjev. Ne mislim, da so slabi ljudje, dobri so pač nekateri, pa najrajši pride, kjer so salumerji v odborih do prepričev v jednotah in društvih, ker v alkohololu se marsikaj napačnega napravi.

Upam, da se delegatje snidejo v Milwaukee, kateri bodejo gledali za še večji napredek in korist naše organizacije. Želeč z velikim napredkom zaključek konvencije v Milwaukee, Wis.

Pozdravljam vse brate in sestre S. S. P. Zveze.

Peter Kurnik, član društva št. 46.

Hermine, No. 2, Pa.

Prosim malo prostora v nam priljubljenem listu Glas Svobode, da malo opišem tukajšnje razmere. Dela se s polno paro in tudi delo se lahko dobi; toda žal da moramo reči: samo delo, ker premo v tukajšnjem rovu se tako suši, da delavec, ko pride od dela kar jeza pograbi, ko vidi nesramno odiranje. Marsikateri stiska pesti proti svojemuz zatiroleu, ali kaj pomaga, ko se to čedruštvo še ne bo končalo. Moramo pa reči, da smo temu največ sami krivi, ker dokler ne bomo bolj strmeli po napredku in izobrazbi, ne moremo misliti na boljšo bodočnost.

Dragi rojaki, tukaj sami vidite, kako so potrebne organizacije in složnost. Sedaj moraš delati od 12 do 16 ur, ako hočeš preživeti sebe in svojo družino, povrh dobiš pa še kako od "bossa" pod nos. Seveda "bossi" vidijo, da so se delavci pričeli organizirati in družiti, kar jim ni prav in od tod šikaniranje. Kadar se bomo delavci zavedli svoje dolžnosti in stopili pod okrilje kake organizacije, takrat se nam ne bo hati ne kapitalista, ne delodajaleca in ko bomo vsi v tem taboru, je gotovo zmaga naša!

Naročnik.

Chicago, Ill.

Le še kratka doba nas loči do prihodnega glavnega zborovanja S. S. P. Zveze, ki se zbero naši zastopniki z namenom, da že itak za dobro napredujoče organizacije ukrenejo, kar se jim bo zdelo potrebno in najboljše. Delo, katero mora biti do konvencije dovršeno, je veliko, kajti potreba bode računati na velik napredek, ker se je organizacija razširila od Atlantika do Pacifika v primeroma kratki dobi.

Seveda bode potreba marsikaj predugačiti v pravilih, ker dosejdajna povsem ne odgovarjajo potrebi. Ker pa imajo pri svobodomiselnih organizacijah tudi člani pravico nasvetovati, kar se kateremu vidi potrebno sem se namenil torej jaz podati nekatere nasvete na cenjene delegate S. S. P. Zveze.

1. Kot glavna stvar, je vedno finančna. Tedaj asesment naj se zviša na \$1.35 in razdeli na potrebne fonde, kakor to zahteva država.

2. Član, kateri ni pol' leta pri Zvezi, ni deležen bolniške podpore.

3. Ne sprejemajo se prosileci nad 45 let stari; ta razred naj se opusti.

4. Ženske naj bodo jednako-

pravne z moškimi člani z vsem pravicami in dolžnostmi S. S. P. Zveze.

5. Za samomorilecem naj se usmrtnina izplačuje po letnih obrokih: prvo leto 100, drugo 200 in tako dalje do 500 dolarjev. S tem se veliko prihrani Zvezi.

6. Član naj bo deležen usmrtnine le tedaj, če je lastnoročno podpisal oporoko ali pa še le po 60 dneh po sprejetju v društvo.

To so moji nasveti za prihodno glavno zborovanje, in ako bodem videl potrebno pa pridem še, ker stojim na stališču, da več glav več ve in več oči več vidi.

Z bratskim pozdravom

Fr. B.—č.

Član dr. "Gorenjee".

Op. ur. Kar se tiče veselje smo izpustili, ker ne spada med dopise.

Dodgeville, Mich.

Prosim, da mi prepusite malo prostora v cenj. listu Gl. Sv., da delavcem širom Amerike naznam, kako se nam godi v Copper Country in pri tej priliki Vam tudi pošljim ponovno naročnino za pol leta. Rad bi Vam poslal celoletno, toda ne vem kaj se bo skuhalo v naši Copper Country: kuha se že dolgo časa in mislim, da bo kmali kuhano. Delavci se tukaj pritožujejo in se bodo kmali zbudili iz kralj Matjaževga spanja in to temveč, ko želodec nam ne da več miru. Torej si moramo poiskati malo boljše jedila kot ga imamo sedaj, ker naš želodec je bolj fini kot onega dopisovalca iz Dulutha, ko piše v "Radnički Obratnik", da delavci v Copper Country nimajo povoda za štrajkati, češ, da imajo dosti veliko plačo in lepo življenje. Tudi je dotičnik nekaj pisal o g. Strizichu, toda gospodu Strizichu vsa čast, medtem ko dopisovalcu R. O. ne svetujem sem priditi, da bi zgago delal delavcev ali pa prodavat svoje kapitalistično prijateljstvo.

Sedaj končam in pozdravljam vse delavce po Zdr. drž. in ne svetujem nikomur zaradi dela sem hoditi, ker štrajk je gotov, ako se kompanije ne vdaio in delavcem dajo kar jim gre.

Jaz sem v Uniji, si li ti

čitatelj? Op. ur. Zaradi pomanjkanja prostora smo morali dopis odložiti za eno izdajo: a 23. julija je 15,000 članov Western Federation of Miners zastavkalo v Michigan-skih bakrenih rudnikih. Tedaj pošteni delavci, proč od tam!

Severovo Gothardsko olje.

(Severa's Gothard Oil) Cene 25 in 50 centov. Priporoča se za zdravljenje bolečin, katere povzroča revmatizem, hromost ali pokostnice, za zdravljenje bolečin v hrbtu, bokih ali v prsih, odrč, oteklin, okorelih sklepov ali mišic in drugih poškodb, kjer se more rabiti mazilo. Naprodaj je v vseh lekarnah ali ga pa lahko dobite od nas W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

(Advertisement)

Vprašajte po Vac. Donat sodovici, je najboljša na trgu, 1529 W. 19th St., Chicago, Ill.

GLAS SVOBODE CO.

3622 W. 26. Street, Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvam, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo poštno znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

DENAR IN ČAS SI PRIHRANIŠ AKO SE BRIJEŠ Z

Benko Rus & Co. Safety razor-jem.

Naši safety razorji so izdelani iz najboljše kovine, imajo lepo obliko, ter se radi svoje popolnosti in trpežnosti odlikujejo od vseh drugih izdelkov te vrste.

Rezila so napravljena iz najboljšega švedskega jekla, katera bodejo v kratkem radi svoje kakovosti svetovno znana.

Mi izdelujemo 3 vrste Safety razorjev, kateri se razlikujejo le v tem, da ena vrsta od druge obstoji iz boljše kovine in finejšega izdelka in sicer:

Št. 1. Močno posrebrnjeno držalo in niklasta glava z 7 rezili v lepi skatulji	\$1.00
Št. 2. Močno posrebrnjeno držalo in pozlačena glava z 13 rezili v finejši skatulji	\$2.00
Št. 3. Fino izdelano z 22 karatnim zlatom preoblečeno držalo in glava, z 25 rezili v elegantni skatulji	\$3.00

BENKO RUS & CO.

11250 Indiana Ave

Chicago, Illinois

Compagnie Générale Transatlantique

Iz New York v Avstrijo čez Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe, snažne postelje, vino in razna mešana jedila.

Pristanišče 57 North River vzhodje 15th St., New York City

HITRI POŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj: S. S. France nov dvorjak) S. S. La Provence S. S. La Lorraine S. S. La Savoie

Najboljše udobnosti v III. razredu.

Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochambeau (nov dvorjak) S. S. Chicago S. S. La Touraine

Glavnizatop na 19 State St., New York. MAURICE W. KOZMINSKI glavni zastopnik za zapadu, 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfineji in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevitno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Solidna slovanska trgovina

V zalogi imam vso zlatnino in srebrnino, kar spada v to stroko. Popravilam tudi ure in drugo. V zalogi imam tudi gramofone, slovanske, hrvaške, nemške in angleške plošče. Se priporočam. Za vse pri meni kupljeno blago jamčim.

FRANK ČERNE

6034 St. Clair Ave.

CLEVELAND, O.

RAZNO IN DRUGO

KRANJSKO.

Tatinska tolpa v ljubljanski okolici, posebno proti gorenski strani postaja vedno nevarnejša in dela že nasilstva. Prvi slučaj se je zgodil v nedeljo na neki osamljeni gozdni stezi pri Gameljnih. Ko so šle namreč tri ženske od prve maše iz Šmatrnega pod Šmarno goro domov na Rašico — Šperkova, Venkova Lenka in še ena — so na navedeni stezi k njim priskočili trije neznani moški in zahtevali od njih denar. Šperkova jim je dala 2 K. Venkova Lenka 1 K, tretja je pa zbežala. Ko so rokovanjaci denar dobili, so zopet odšli. Orožništvo sicer tolpo marljivo zasleduje, a doslej je še ni dobilo.

Z Jesenic. — Žena iz Marijine družbe R. J. ima hčer, ki se je poročila pred letom s tovarniškim delavcem na Savi. Pred par tedni je porodila otroka. Mati R. J. se je vsled tega tako razburila, ker poročenca nista živela tako, da bi ne bilo otrok, da je zeta udarila z kladivom po glavi, da je moral iskati zdravniško pomoč. Vsa zadeva je prišla pred sodišče v Kranjsko goro in za to dejanje je bila R. J. obsojena na 24 ur zapora.

Strela je ubila šest krav. V noči od 7. na 8. m. m. je razsajal na planini Klek ljut vihar. Grmelo in treskalo je silovito. Živali si ob času nevihte poiščejo zavetišča v ta namen postavljenih stanih. V en stan pa je udarila strela. Ter ubila šest krav posestnikom iz Podholma. Škoda je velika, ker so bile živali dobre mlekarice in izborne plemenke.

Otrok je zažgal. Dne 9. m. m. je začelo goriti ob pol desetih dopoldne na Razdrtem pri St. Jerneju. Zažgal je štiriinpol leta stari sinček posestnika Hočevarja, ker je dobil vžgalice. Pogorela je lesena hiša z gospodarskim splotjem, kobila in enoletno zrebce. Gospodar je bil zavarovan za neznatno svoto.

Strela. Dne 10. m. m. pop. je udarila strela v kozolec Martina Vidica na Sapu na Dolenjskem. Požarna hramba iz Šmarja je prihitela takoj z brzgalnico in s pomočjo domačinov so ognjegasci še skoraj zadušili ogenj, ko je naenkrat zapihal močan veter in zopet raznel v razpokah skrite iskre. Nato je prišlo še gasilno društvo iz Grosuplja in obe požarni brambi sta zadušili ogenj.

Zastrupil se je na Črni prsti Konstantin Kunej, sedmošolec ljubljanske realke. Prve vesti so poročale, da je Kunej ponesrečil na Črni prsti. Sedaj pa poročajo iz Bohinjske Bistrice, da je prišel v nedeljo ob 8. zjutraj Kunej v Orožno koč. Šel je v posteljo in se zastrupil, najbrže s ciankali. Ob 8. zvečer so mrtvega mladeniča prenesli v mrtvašnico v Bohinjsko Bistrico. Vzrok samomora je nepojasnen.

Guljaš bi kmalu povzročil smrt. Ljudovik Korenčin, delavec v Polakovi tovarni, je šel v Šarabonovo gostilno na Zaloški cesti, kjer si je naročil guljaš. Mož je prehitro jedel — naenkrat mu je obližal velik kos mesa v goltancu. Korenčin ni mogel dihati, srce mu je vedno slabše utripalo — vsak čas je bilo pričakovati, da mu ugasne življenje. Prenesli so ga v deželno bolnico, kjer so mu preskrbeli umetno dihanje. V bolnici so morali Korenčinu prerezati vrat in mu utakniti v vrat cevko. Da bi ne bilo hitre pomoči, bi se Korenčin ob kosu mesa zadušil.

Detomor. Nezakonska mati Marija Kalčič iz Vinice pri Šmarjeti, stanujoča v Zalogu št. 12, je 27. junija t. l. zopet postala nezakonsko dete ženskega spola. Otrok je pa kar naenkrat izginil. Žandarmerija jo je odpeljala v mokronoški zapor. V soboto zjutraj 5. m. m. je izpovedala, da je otrok za hišo. Pripeljali so jo na lice mesta, kjer so izkopali otroka.

PRIMORSKO.

Veteran — tihotapec. V Srednji Kanomlji je umrl daleč okrog znan 90letni stari Janez Podobnik. Mož je bil tihotapec in je prenašal po najgrših in najbolj skritih potih tobak, kavo, sol in drugo prepovedano blago v tolminsko dolino. V starejših letih pa je prodajal po Goriškem razne domače pridelke. Na smrtni postelji je vse to pripoznal in iz-

razil malo pred smrtjo, da ga vesili, da je tekmo toliko mučnih in težavnih let vedno srečno in brez neprimernih utelk "jebajtarjem". To bo menda zadnji zgodovinski tihotapec, o katerih nam ve toliko povedati primorska domača zgodovina. Mož je bil v stiku tudi s kranjskimi tihotapci.

Bratovska ljubezen. 24letni Valentin Lapanja s Cerkljanskega je bil obdolžen tatvine tobaka v škodo Ivana Grudna. Fant je tajil in preiskava proti njemu je bila ustavljena. To pa ni nič prijaljo njegovemu bratu. Šel ga je naznaniti, Valentin je priznal svojo krivdo in obsojen je na 3 mesece težke ječe.

Svinjar. Iz Gorice poročajo: Dne 9. m. m. so aretirali v goriški bolnišnici usmiljenega brata, ker je zlorabljal dečke.

Trčenje ladij v tržaškem pristanišču. — Remorker "Evelina", tvrdke Baptisti, je trčil na višini svetilnika v jadrnico "Marietta", ki je bila obložena s premogom. Jadrnica je dobila poškodbo, vendar pa se je posrečilo združeno moštvo, da so jo spravili do obrežja. Kdo je zakrivil trčenje, ni znano.

Kaznovani ponarejalci vina. — Veliko pozornost vzbujajo na Reki visoke kazni s katerimi so bili kaznovani nekateri vinski trgovci zaradi ponarejanja dalmatinskega vina. V mesecu decembru lanskega leta je dobil ministerjalni svetnik Ludwig od ogrskega poljedelskega ministrstva nalog, da uvede preiskavo pri reških vinskih trgovcih. Ludwig je prišel na Reko in pregledal vse kleti trgovcev. Od nekaterih trgovcev je vzel vzorce vin, katere je poslal v Budimpešto, kjer so jih analizirali. Preiskava je pokazala, da so imeli nekateri trgovci umetno ponarejena vina. Vsled tega so bili kaznovani trgovci Dubokovič na 30.000 kron, Janovič na 1000 K in Oesterreicherjev naslednik na 20.000 kron globe.

Eksplodizija steklenice ogljikove kisline. Dne 9. m. m. je prišel iz Moravske v Trst cel železniški voz steklenic, napolnjenih z ogljikovo kislino. Te steklenice je zlagalo 5 delavcev v skladišče državne železnice. Pri razkladanju se je pripetila 27letnemu delavcu S. Slavcu nesreča, da se mu je izmuznila iz rok ena steklenica, ki je padla na drugo pred vozom na tleh ležečo steklenico. Ta steklenica se je razletela in povzročila strašno nesrečo. Delavec Slavec je odneslo daleč proč in so ga našli skoro popolnoma raztrganega. Druga delavec, Spazala, so našli več metrov od mesta eksplozije nezvestnega s težko rano na prsih. Lahko so poškodovani vsi ostali delavci. Pretres vsled eksplozije je bil tako silen, da se je streslo celo skladišče in je odneslo en del strehe. Ranjence so odpeljali v bolnico, sodnija je zaplenila steklenice in uvedla preiskavo.

ŠTAJERSKO.

Že zopet nesreča v trboveljskem rudniku. Rudniški kapital ima že zopet težko poškodbo mladega delavca na svoji črni vesti. Dne 9. m. m. je težko ponesrečil devetnajstletni Karl Kajina. Od 5. do 6. popoldne mu je padel premog na nogo tako močno, da mu je čevljev s palcem vrtel odbilo.

Grozen poizkus samomora. Iz Celja poročajo: Pešec tukajšnjega domobranskega polka št. 26, Franc Bizjak si je dne 30. junija pognal iz svoje vojaške puške kroglo v glavo. Krogla mu je razbila in odtrgala celo spodnjo čeljust, vendar dalje v glavo ni prodrla. Pogled na ranjenca je grozen, vendar je še unanjen, da mu ohranijo življenje. Vzrok njegovega groznega samomorilnega poizkusa je haje nesrečna ljubezen.

Ponesrečil se je pri Sv. Kuni. gundi nad Mariborom 25letni viničarski fant Maček, zadel ga je strel iz možnarja in mu desno nogo čisto raztrgal.

Iz Št. Jurja ob J. ž. poročajo: Te dni se je bavilo tudi graško nadsodišče z veliko pravdo med župnikom Žužkom in kromeriškimi trgovcem Kubešem, tičoč se razveljavljanja kupne pogodbe za grad Blagovno. Pridružilo se je graško nadsodišče razsodbi prve instance in potrdilo razveljavljanje, češ, da se lahko smatra za dokazano, da je znani kranjski razkosevalec posestev, župnik Žužek, zavedel Kubeja v zmoto z napačnimi podatki o dohodkih in služnostih posestva. Pravda še s tem ni končana, ker toži Kubeš Žužka še za izdatke, ki jih je imel z

oskrbovanjem posestva. Dober nauk za duhovniške razkosevalce posestev!

Vojaški samomori. One dni smo poročali o poskusu samomora, ki ga je izvršil neki vojak pri celjskem domobranskem bataljonu. V Mariboru se pa je pri istem polku pešec Zupanc v zaporu obesil in pešec Franc Kožuh zaradi neke malenkostne kazni s službeno puško ustrelil.

Od Sv. Bolfenka pri Središču. Ogrski orožniki so izsledili zamirno tatvino. V noči med 3. in 4. julijem je bila ukradena posestniku Flinčecu v Rimščku na Ogrskem lepa krava, vredna najmanj 300 K. Ker pa je tisto noč deževalo, poznal se je sled vse do tukajšnjega, daleč naokoli znanega živinskega mešetarja Martina Polmana. Polmanu se je posrečilo pobegniti, sumijo ga pa sedaj še nadaljnjih enakih tatvin, ki so se dogajale zadnja leta.

KOROŠKO.

Aristokratska predrznost. Koroška deželna vlada ni dovolila gozdnemu ravnateljstvu grofa Henckel-Donnersmarka, da bi posekalo nekaj gozda in je obenem naročila ravnateljstvu, da mora nekatera izsekane dele pogozditi. Deželna vlada je bila popolnoma upravičena do teh odredb, ker je ujena dolžnost, da skrbi za vzdrževanje gozdov. Preveč iztrebljeni gozdi postanejo lahko največja nevarnost v gorskih krajih ob času močnega deževja. Grofu Henckel-Donnersmarku, ki je eden najbogatejših zemljiških posestnikov na Avstrijskem in Pruskem, ni bila odredba deželne vlade po volji, zato je njegovo gozdarsko ravnateljstvo porabilo to priliko in poučilo deželno vlado, da se gospodu grofu ne ukazuje kar tako meni nič tebi nič. Ravnateljstvo je namreč takoj odredilo, da se zapro vsi grofovi gozdni pašniki, na katerih pasejo že od nekdanj kmetje, bajtarji in poljski delavci iz okolice. Če bi ne imelo ubogo, od grofa izkoriščano ljudstvo te paše, bi moralo vso živino prodati in na stotine družin bi bilo uničenih. Deželna vlada je morala gozdarsko ravnateljstvo prositi, da zopet dovoli pašo. — Ravnateljstvo je pa stavilo pogoje: dovoli pašo ljudstvu, če vlada prekliče svoje odredbe glede sekanja in pogozdovaja grofovih gozdov. In deželna vlada se je morala ukloniti zapovedi gospoda grofa. Pred nekaj dnevi je ravnateljstvo razveljavilo prepoved paše, ko je dobilo od deželne vlade zagotovilo, da sme gospod grof svoje lesne kupčije nadaljevati, ne da bi se mu bilo treba ozirati na narodno gospodarske interese dežele. Gosp. grof je torej najboljši terorist, ki si ga je mogoče misliti. Na Avstrijskem delajo pač le aristokratje tako kakor se jim zljubi, za navadne zemljane veljajo pa zakoni.

Iz mržnje do vojaške službe. V Sachsenburgu je skočil v Dravo 21letni hlapec Ivan Huber. Huber je bil letos potrjen k vojakom in ker se ni mogel kljub raznim poskusom rešiti vojaške suknje, je izvršil samomor. Bil je sicer priden delavec in zanesljiv uslužbenec. Truplo utopljenca še niso našli. Huber je že delj časa pravil, da izvrši samomor, ako ga ne oprostijo vojaščine.

Samomor glasbenega učitelja. V Celovcu se je ustrelil 28 let stari glasbeni učitelj Ad. Frank.

Rodbinska tragedija. Dne 5. m. m. je prišel na začasni dopust rezervni topničar Teodor Vogl. Ker ni našel doma svoje žene, ki je plačilna natakarka v restavraciji Blumenstoeckl v Celovcu, se je pojavila pri njem ljubosumnost. Dal je odpreti s silo posebno predalo svoje žene in je našel v tem predalu več pisem, ki dokazujejo, da je imela njegova žena skoro cel čas, kar je bil odsoten — bil je sedem mesecev na južni avstrijski meji — ljubavno razmerje z nekim stražnikom iz Beljaka. Končno je našel Vogl svojo ženo v restavraciji. Napadel jo je po kratkem prerekanju z bajonetom in jo težko ranil na spodnjem delu. Točaja, ki je hotel ženo braniti, je vrgel v omaro za pivo in ga precej moškodoval. Žena je tekla v kuhinjo, kjer se je zgrudila nezavestna. Odpeljali so jo v bolnico, kjer so zdravniki dognali težko poškodbo, kateri bo žena bržkotne podlegla.

Kdor nima usmiljenja do ljudi, tudi veljave nikdar imel med ljudmi ne bo.

Če hočete zgubiti prijatelja posodite mu denar!
Kedar prosi, zlata usta nosi,
Kedar vrača, hrbet obrača!

Takih dobrih prijateljev je jako malo. Ako se hočete izogniti neprilici zaradi posojila denarja takim napačnim prijateljem in če ne marate zgubiti svojega denarja tedaj naložite svoj denar obrestonosno na varno banko. Če to storite se vam ni treba bati, da bi vam ga tatovi ukradli ali ga pa ogenj vničil. Vloge prijemamo od \$1.00 naprej. Iz malega raste veliko. Isto tako vljudno vam postrežemo kedar prinesete samo en dolar, kot če bi prinesli več. Od vlog plačamo 3% obresti na leto. Obresti so plačljive vsakega pol leta. — Pričnite hraniti še danes.

Ameriška Državna Banka

1825—1837 Blue Island ave., Vogal Loomis St., Chicago, Ill.

HRANITELJICA VLADNIH POŠTNIH VLOŽKOV.
GLAVNICA IN VLOGE \$1.850.000.00

JAN KAREL, predsednik, J. F. ŠTEPINA, blagajnik.

Uradne ure so od 8.30 dopoldne, do 5.30 popoldne, ob sobotah do 9 ure zvečer, ob nedeljah pa od 9 dopoldne do 12 ure popoldan.

Denar pošiljamo v Evropo po veliko nižjih cenah kot pa pošta.
Govorimo vse slovanske jezike.

SLOVENCİ, KI HOČETE BITI POŠTENO POSTREŽENI: obračajte se do

Kaspar Državne Banke

Zanesljiv bančni zavod, pod DRŽAVNIM nadzorstvom.

Sprejema denar na hranilne vloge in plačuje 3% od vsega vloženega denarja. Denar se vzdigne brez odpovedi. Slov. Narodna Podp. Jednota vrši svoj denarni promet potom Kaspar Državne Banke.

VSAKA IZGUBA NEMOGOČA!
Kaspar Državna Banka pošilja DENARJE V STARO DOMOVINO. Ravnotako drafte na vse dele sveta po kurznih cenah. Denar izplačan najhitreje. K. D. Banka stoji v zvezi z najbogatejšimi slovanskimi bankami v stari domovini.

Na milijone kron je bilo poslanih v Avstro-Ogrsko monarhijo in v druge dele sveta potom te banke, in nihče ne more reči, da se mu je cent izgubil. Varnost, točnost in hitrost je naše geslo.

Na denarne pošiljave izven Chicago se polaga največjo pozornost, in je denar tist dan odposlan, ko ga mi prejmemo. Vse izven Chicago poslane denarje se naj pošilja skozi "Post Money Order" ali skozi zanesljive banke. **MENJALNICA TUJEZLSKEGA DENARJA.**

KASPAR DRŽAVNA BANKA PRODAJA parobrodne listke za vse najboljše premorske družbe po kompanijskih cenah.

Pišite v slovenskem jeziku. Potniki, ki potujejo potom Kaspar Državne Banke so v najboljših rokah. V New Yorku pričakuje potnike zanesljiv bančni zastopnik in spremlja ljudi na ladjo in poskrbi za prtljago, s čemur se potnikom odvzame velika skrb in delo.

KASPAR STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Ovirano delovanje

Naše vsakdanje delo bi moralo biti tako upeljano, da se vzdržimo aktivni in da na ta način porabimo ves čas in vso našo zmoglost. Na ta način ostanemo zdravi in močni. Nikoli ne smemo dopustiti, da bi kaj oviralo naše organe pri njih delu, kar bi bilo našemu celumu telesu v škodo.

Toda celo največja skrb ne more včasih preprečiti, da se ne bi naši organi vlečili ali pa popolnoma prenehali delovati. Zgodi se, da se želodec brani sprejemati hrano ali morda vsaj ne sprejema toliko hrane, kolikor je potrebuje telo. Včasih tudi jetra ali čreva ne delujejo in posledica je zaprtje. V takih slučajih, kjer so prizadeti prebavni organi, je najboljšje zdravilo

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Isto bo izčistilo ves sistem, brez kakih bolečin ali neprimernosti. Ojačilo bo tudi

prebavne organe in poleg istih tudi celo telo. Isto bo:

USTVARILO DOBER TEK
POVEČALO RAZKROJITEV IN
ODSTRANILO ZAPRTJE,
NOTRANJE BOLEČINE IN KRČ,
GLAVOBOL, ZLATENICO,
KOLCANJE IN BLJUVANJE.

Isto bo pomoglo v vsih takih boleznih pri katerih trpi želodec in vsled katerih izgubimo apetit, smo zaprti ali se čutimo slabo. To zdravilo želimo priporočati za slučaj nervoznosti, povzročeni vsled neprebave in za ženske nerednosti, povzročene vsled kroničnega zaprtja.

Za dobiti v lekarnah in pri

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

MODROST UREDNIKA JOLIET-
SKE PLENICE.

Veleučeni urednik se je v svoji plenici z dne 22. m. m. v 53 št. zopet razkoračil, pravi da smo zopet za eno velikansko neumnost in blamažo bogatejši in nas nazivlje potencirane bedake.

Dobro, hočemo vam odgovoriti in dokazati, da o kaki "zopetni" blamaži od naše strani še ni bilo in tudi sedaj govora ni, pač pa vam hočemo dokazati, kakor smo vam že nešteto dokazali, kako neveniči ste in da ste — ne "potencirani" — pač pa **patentirani** lažniki, ko hočete na vsak način laž na mesto resnice postaviti.

Veleučenu uredniku plenice, kar noče v glavo, da "brave" je isto kot kostrun in pa figuratno tudi "tepec" ali pa "bedak", kakor kdo hoče. V dokaz njegove modrosti, nam svetuje Woflov slovar, češ, da je absolutno mero-dajen o razsodbi med čitateljem — bravecom — in klerikalnem tepcom. To ponudbo sprejememo, toda le pogojno. Pogojno v tem o-ziru, da preiščemo in konstatiramo v koliki meri ima Woflov slovar prav, če piše po svojem naziranjju "čitatelj" — "bravec".

Pred vsem nam je rešiti vprašanje: kaj je Woflov slovar in kak pomen ima za današnji napredujoči čas?

Da rešimo to vprašanje, moramo poseči v pričetek in v sredino minulega stoletja.

Ako čitamo spise starih učenjakov n. pr. Vodnik, Prešeren in druge boditelje slovenskega naroda, najdemo, da so res pisali "bravec" za čitatelja, "maček" za sidro itd. Da, v onih spisih najdemo še celo več kot to. Med raznimi pisatelji one dobe tudi najdemo, da so se čisto poslužili lokalnih izrazov in narečja, kateri so na baš na Kranjskem silno bližni. Dolenjci govorijo drugače kot Gorenjci in Kraševci govorijo zopet drugače, kot obedva prej imenovana rojaka. Da, še celo v sosednih vaseh, se rabijo silno različna narečja. Naj navedemo samo en slučaj: Kraševci pravi "ma strela božja", med tem ko belokranjski Poljanci vsklikne: "de, de vrag ti v diši," itd.

Na kratko rečeno: Kranjci niso imeli svoje gramatikalne pisave, ne literalnega jezika; uradovalo se je v blaženi Nemščini po vsih uradih — tudi v župniščih —, in tako je bila naša domovina zapostavljena na vseh koncih in krajih. Da je temu tako, je dokaz, ko še ni dolgo tega, ki so na Dunaju naduti koristolovci trdili, da slovenski jezik ni sposoben za uradni jezik, kateri trditvi kranjski klerikaleci niso oporekali.

Mi kot svobodomislili radi priznamo, da je bil takratni ljubljanski škof Wolf blagi mož, kateremu je srce bilo za zatirani slovenski narod. Spoznal je, da je ljudstvo potrebno izobrazbe in da mu je predvsem potrebna gramatikalna olika in jednotna pisava.

Škof Wolf si je omislil prirediti in izdavat Nemško-Slovenskega slovarja. Delo kot pričeno, ni kar tako enostavno, kot bi si človek mislil v prvem hipu. Delo je ogromno in tudi je stalo precej denarja, kar je založil škof Wolf. Da pa smo pravični, moramo naglašati, da ako bi bil omenjeni slovar kdo drugi osnoval in ne škof, tedaj bi bilo delo stalo sto-krat več nego je škofa stalo.

Slovar so spisali in sestavili ljubljanski lemenaterji in takratna kranjska duhovščina. Da se je potemtakem vrnila marsikatera hiba ali napaka, nam ne more nihče oporekati, kakor tudi ne ko trdimo, da je pri Woflovem slovarju uređovanje zelo pomanjkljivo.

Nastopila je struja radikalnega napredka, in tako je tudi sama ob sebi prišla potreba enotnega slovarja, ki bi odgovarjal duhu časa in napredka. Profesor Janežič se je bil oprijel dela ter izdal svoj slovar, kateri je leta 1905 že zagledal beli dan v četrty, predelani in pomnoženi izdaji, katerega je spretno uredil prof. Bartel.

Že četrta izdaja samo ob sebi dokazuje, da se Janežičevega slovarja poslužuje vsak, kdor ga rabi v naprednem smislu, medtem, ko rabi Wolfa edino nazadnjaška duhovščina. Toda temu ni zamerilo, ker malo je duhovnikov, ki bi bili naprednega duha; večina jih živi v domišljiji, češ, kar oni napišejo, tisto je neovrgljivo pravo, in kdor ne sledi njihovim vidikom, tisti ne ve nič, je "potenciran" bedak.

Da se duhovščina poslužuje

Woflovega zastarelega slovarja, je tudi vzrok pieteta napram škofu samemu kakor tudi, ko ga sedaj razpečava katoliška knjigar-
na (popred ga je izdajal ljubljanski ordinarijat). Reakcionarnost klerikalizma sledi svojem voditelju v vseh razmerah, zakaj pa ne bi tudi v tem slučaju!

V Ljubljani izhajajoče klerikalno glasilo "Slovenec", se drži starega kopita. In pa seveda, ko bedaki pri "Slovencu" pišejo "brave" namesto "čitatelji", potem ga posnemajo tudi ostale klerikalne flike kot "Dol. Novice", "Gorenjec" in pa veleučena Joliet-ska plenica. "Gliha vkup štrih" in to jih ne ovira, da ne bi bili "cepci", "braveci", "kostruni" itd.

Preidimo k dokazilu, koliko ima prav urednik Joliet-ske plenice.

Njegova učenost navaja A. Janežičev nemško-slovenski slovar iz leta 1905. Dobro, toda mi smo se najprvo poslužili A. Janežičevega slovensko-nemškega slovarja; četrty, pomnoženi natis, iz leta 1908, katerega je uredil prof. Franc Hubad. Ta letnik je do sedaj najnovejši, torej merodajen.

Na 29. strani, prvi koloni, pod četrto besedo čitam: **brav** (-a, -u) m. Schoeps m.; Schafvieh n.; (loc.) Rind n.; -če (-eta); -e čevina; -etina f. Schoepsenfleisch n.; -č (tu opozarjamo na prvotni zlog **brav** in **ec**, tedaj imamo besedo "bravec") m. Schafbock; Schoeps, Hammel m.; -ina f, coll. Schafe pl. Schoepsen —, Hammelfleisch; Rindsleder n.; -je n. Mastvieh n.; ka f. Schaf n.; -ski, -a, -o Schoeps.

S tem bi bilo že dokazano, kolika je učenost Janez Kranjca, urednika Joliet-ske plenice; toda pojdimo še do drugega dokaza in pogledimo kaj pravi Janežičev nemško-slovenski slovar iz leta 1905, katerega sam Kranjec navaja. — Tam čitamo na 639 strani, drugi koloni, poslednja beseda: **Schoeps** m. skopec, bravec, kostrun; fig. cepec, bedak; Schoepsen-skopčev, kostrunov; -braten m. pečena skopčevina, — bravina; -fleisch n. skopčevina, bravina, bravčevina.

Tukaj smo dobesedno navedli o-ba merodajna Janežiča, toda nismo našli, da bi bil "bravec" kaj drugega kot kostrun, cepec ali bedak. iz katerih si zna g. urednik izbrati zaslužni priimek, ali pa če hoče, mu prepustimo tudi vse, kajti zasluži jih pošteno.

Da se nam ne bo strankarstvo oponašalo, radi pripoznamo, da so pomanjkljivi tudi novejši Janežičevi slovarji, kar pa izvira iz enostavnega razloga, ker slovenski jezik se lika, blaži in književno pomnožuje, kar se mora goditi, če hočemo napredovati. Mnogo besed najdemo v današnji književnosti, ki jih nobeden slovar ne vsebuje, toda nobenemu pa tudi ne bo v glavo prišlo, da bi pisal n. pr.: "Šov je z lahtrno skozi grič", ako tudi ni predora. Taka pisava je danes za nič, če prav jo je stara slovenska duhovščina še rabila pred 20 in 25timi leti.

Konečno moramo Janez Kranjca še za eno njegova učeno žilico poslati.

Veleumni urednik, je že večkrat pohvalil slog Joliet-ske plenice, češ, da je tako poljudno pisana, da jo vsak lahko razume.

Ako je temu tako, potem prosimo g. Janez Kranjca, naj nam pojasni, kaj on razumi pod besedo "potencirani"? Mi smo prepričani, da on, kakor tudi "braveci" njegove plenice tega ne vedo, kajti če bi on znal pomen besede, potem sigurno ne bi pisal: "O potencirani bedaki". Dr. Fr. Koehler pravi: "Potenzieren" bedeutet die Anzahl der gleichen Faktoren steigern, verstaerken; eine Zahl mit sich selbst vervielfaeltigen. — Tedaj po naši pomeni Kranjčev "potencirani" nič drugega kot "dvoživko" (Amphibien). Kako je mož prišel do te besede, nam ni znano, vemo pa toliko, da če bi jo bil razumel, jo tudi ne bi bil rabil v gorejnjem stavku, ker tje ne spada.

Sedaj ste veličenjak lahko prepričani, kje je blamaža. A toliko pa tu povemo, da na vaše brezmejne oslarije ne bomo več odgovarjali, nimamo časa, da bi vas učili, akoravno ste silno potrebni pouka, ko drugega ne veste in ne znate kot farbatl vaše cepe in bedake, kakoršen ste vi. —

GOVOR V. J. KLOFAČA.

(Dalje iz 5. strani.)

ono — poslušaj pes — a kako vse drugače s srbskim vojakom, ki je vedel, zakaj strada, zakaj mora umreti in zakaj mora bojevati se. Tu se je pokazal jugoslovanski demokratski sistem in žel lavorike. Jugoslovan je rojen demokrat!

Je samoobsebi umevno da je tako junaštvo jugoslovanskih junakov presenitilo celo Evropo, posebno pa zaslepljeno avstrijsko diplomacijo, ki je tako gotovo računala, da bodo Turki najmanj v treh mesecih Srbe pozobali! Avstrijska politika bi vse dopustila nekrščanskemu Turku v Evropi, zmagaletu Srbu, slovanskemu narodu nič: tudi njegovih zmag ne in ne bo pripustila uveljaviti. —

Treba je bilo dati dve milijarde kron, da se je stvorila za divji arnavski "narod" "neodvisna" Albanija, treba je bilo postaviti Jugoslovanom novega Mažara za hrbet, da jih čuva vsake nesreče... Treba je bilo povzeti vse svoje sile in raztrositi ves svoj in drugih denar, da se Jugoslovane izžene od obal Jadranskega morja, katero je bilo in bo njihovo! Srbe, Jugoslovane se mora uničiti! Srbijo se mora zadaviti! Naj čuti meč germanstva in srd Berlina in Dunaja! Srbija mora postati vazal Avstrije, poslušni hlapec pangermanstva: NA JUGU AVSTRIJSKE MONARHIJE NE SME NASTATI NOVA SLOVANSKA MOČ! Rezultat počakajmo!

Drugi del vojne je vojna med Srbi in Bolgari: VOJNA MED NEMŠTVOM IN SLOVANSTVOM! (Klici začudenja in srčnosti po dvorani). V Zofiji namreč živi kronana glava, ki je v nesrečo Jugoslavije po rodu in mišljenju Nemec, katerega je posadila na prestol Jugoslovanom berlinska politika, in s katerim človekom upajo pangermanje doseči to, kar na Balkanu žele od njega: Razdvoj Srbskega in Bolgarskega naroda! Zadnje dneve vojne med balkanskimi zavezniki in Turčinom, mu je ponujala sladko in s poklonstvom nemška politika krono Bizanca, Carigrada, če upade svojim nekdanjim zaveznikom za hrbet, jih pobije in zavla-da enkrat za vselej nad njimi! (Klici razburjenja po dvorani; sliši se klice: smrt izdajaleu! Ven z njim!) Danes vemo, da so utopije pustolovca v ničene v prah, in prepozno je sprevidel, da so ga pustili avstrijski diplomatje v dvanaesti uri na cedilu in navali-li na njega še sovraznika severa, ki je prav rad porabil "priliko" in mu vzel eno osminko čiste bolgarske zemlje s pomočjo Avstrije. Je to ena tistih starih pesmi in Svatoplukove besede so se zopet enkrat uresničile: "Sini moji, ako boste združeno delali, boste dosegli vse — nezdruženi postanete podlaga tujevi pesti. Jugoslovanstvo je prebilo največji boj, ki ga je čakal. Bil je to boj za živeti ali umreti: častno je izpadel za Jugoslovane, in, (tu je Klofač povzdignil svoj glas), in če bodo enkrat bratje na Balkanu spoznali, da so eden narod, ena kri, en jezik: Nihče jim ne bo mogel preprečiti, da se ne bi združili v jedno: Jugoslovansko Federativno Republiko. Je to logika navadna, ki potrebuje svojega časa. Bolgari in Srbi so vedno čakali, da jim pride Evropa na pomoč: čakali oi zaman: sami zvezani medseboj, združeni, so premagali sovražnika, in sedaj lahko gledati v svojo lepšo bodočnost! Tam v Jugoslovaji žive demokratični ljudje, dobri ljudje, ki postanejo enkrat moč in činitelj civilizacije in svobode, da pravi svobodni narod bo to! Če ne bi ljubil tako svoje svobode, ne bi nikdar doprinesel tolikih žrtev, kot jih je!!!

Bilo je že pozno, ko je predavatelj pričel kazati skeptične slike izza Balkana. Vseh slik je bilo 240, in to skoro vse lastno napravljene fotografije poslanea Klofača, predstavljajoče Balkan, njegova mesta, prebivalce, naravo in kar je ljudi najbolj zanimalo: grozne slike združene vojske proti Turku. Polja, pokrita s deset-tisoči človeški trupel, z odrezanimi glavami. Grozno, pretresujoče, grozno...

Solzilo je marsikatero oko, ob pogledu na majhne lesene križe

Pridi v Crivitz v državo Wisconsin in postani moj sosed.

Tukaj je toliko dobrega in lepega od tega kraja za povedati, da bi Vam svetoval, če osebno sem pridete, da si lego in dobrote kraja ogledate ter tu živete Slovence obiščete, kateri Vam bodo razložili, kakšen razloček je živeti v mestu ali pa v zdravim in rodovitnem kraju na lastni farmi. Jaz imam tukaj silno rodovitno zemljo in lepa letovišča, ki ležijo ob jezerih in tekočih vodah; blizo dobrih šol in izvrstnih cest. Naša železnična zveza je najboljša, kar si jih moremo želeiti, in moj svet leži blizo nje. — Tukaj zori grozdje in raste razno sadno drevje prav dobro in je že zasajenih nekoliko vinogradov in sadovnjakov. Divje grozdje raste tukaj povsod po vsem kraju, kar pomeni, da je kraj ugoden za vinogradništvo. — Crivitz sam na sebi je majhno in lepo mesto ter ima veliko prihodnost; že sedaj so tu manjše tovarne in velika skladišča, kjer farmerji svoje pridelke vsaki čas lahko prodajo za gotov denar.

Kupi si farmo da bodeš neodvisen.

Jaz Vam prodam 40 akrov izborne zemlje za zelo nizko ceno, in ko kupite Vam je potreba samo \$100.00 na kup plačati a ostalo kupnino znate plačati po obrokih v 8 do 10 letih. Torej pridite in po tanite samostojni farmerji v prosti naravi, bodite sami delodajalec svoji rodbini, da bodete srečno in veselo skupaj živeli. Le na ta način si priskrbite ugodno življenje za stare dni, da bodete z zadovoljstvom zrl v minulost ter brez skrbi za bodočnost svojeve čakali trenutka, ko Vas večna sila pokliče v boljšo večnost!

Sedaj je cena zemljišču aker \$12 do \$30 in čez. — Ko pridete v Chicago, Vas na kolodvoru pričaka moj zastopnik, ako popred naznanite kedaj in s katero železnico se od doma odpeljete, ter Vas privede k meni v Crivitz, kjer Vam bom zemljo razkazal. Jaz prodajam edino lastno zemljo in nisem nikakoršen agent, katerem je le na tem ležeče, da svoj "komišen" dobi, brez vprašanja je li potem kupec zadovoljen ali pa ne. — Jaz Vam izročim čisto zemljiško-knjižno listino in Vam jamčim, da bodete povsem zadovoljni.

Pišite na mojega zastopnika v Chicago in ga osebno obiščite. S pozdravom

THEO KERSTEN, lastnik

N. PIKLOR, 1526 West 21. Street, Chicago, Ill., zastopnik in prodajalec.

Pišite po mojo slovensko knjigo o zemljiščih in farmah, tam bodete vse našli, kar želite znati.

50,000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se dona vpešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, izgubitev moči, reumatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezn v želodcu na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabada denar dajati, tako pišite po ono zdravilno knjižico, katero vam nemuoma pošlemo in bodite uverjeni da o zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona žica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite doljeni odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. J. S. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da m tako pošlite.

Ime.....

Pošta..... Država.....

postavljene Slovanskim junakom na macedonskih poljih, iz katerih bo vzkliko, saj krvi je dovolj narakalo Kosovo, novo življenje, nova, lepša, prosvitljenejša doba Jugoslovanstva!

In usoda in pota našega dela naj privedejo i mali, zaslužjeni slovenski narod pod okrilje te skupine bratov, ki so si stali razdruženi s tujo silo šest let narazen, in se mnogokrat gledali kot sovražnik med seboj. Njihove zmage — naše zmage! Dokler oni žive — i mi poskušajmo živeti: za naš srčni cilj: Združeno, svobodno, Jugoslovansko republiko!

PROŠNJA!

Vse naše cenjene zaupnike in zastopnike, ki so imeli ali še imajo za razpečavo naše knjige "Škof proti župniku", najvljudneje prosimo za obračun, da uredimo naše knjige.

Uprava Gl. Sv.

Želo komarjev in drugih mrčes se takoj odpravi s dr. Richterjevim Pain Expellerjem. — Po 25 in 50 centov v lekarnah in pri F. Ad. Richter & Co., 74 — 80 Washington St., New York.

Dajte izdelati svoje tiskovine pri

"SPRAVEDLNOST"

1825 Loomis St. Telefon Canal 1015

Cene zmerne — Delo solidno

"SPRAVEDLNOST" EDINI ČEŠKI, SLOVANSKI DNEVNIK STANE 10C. NA TEDEN.

POZOR! SLOVENC V CHICAGO!

Pravi kranjski semenj, združen z izletom

— priredi —

Slovenski Delavski Sokol 'Chicago'

V NEDELJO, DNE 3. AVGUSTA, 1913

v Garden City Grove, Lyons, Illinois

Proste vaje slovenskih telovadcev in telovadk, pri katerih sodelujejo tudi češki in hrvatski telovadci. Tekmovalno kegljanje. Najboljši kegljaveci dobe darila. Na prodaj vsakovrstna roba na semnju — po visokih in nizkih cenah. Vse napol zastoni!

Vstopnina 15c za osebo. — Pivo prve kvalitete na čepu, okusen pri-grizek na razpolago.

Kako se pride na prostor, na katerem se vrši izlet?

Vzemi karo do Ogden ave. in se pelji z njo do 52. ave. Tam se presedi na karo, ki vozi v Lyons Stopi s kare pred mostom prek reke Desplaines. Tam se obrni proti jugu našel boš lahko pravi prostor.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"